Miten suomalaiset juuret löytyvät?

sukututkimus ja DNA-testit juurimatkan järjestäjän apuna

Euroopan unionin osarahoittama

Elinvoimakeskus

Kulttuuriperintö- kasvatuksen seura

ProAgria Itä-Suomi

MKN Itä-Suomi

Kuva: finna.fi.
Tuliaiskastelukannut (1935).
Vapriikin kuva-aineisto.

OHJELMA

13:00 – 13:05 Avaussanat ja hankkeen esittely
matkailuasiantuntija Anna Rinteinen, MKN Itä-Suomi

13:05 – 13:30 Dna-testit ja suomalaiset juuret - mitä juurimatkan järjestäjän on hyvä tietää
toiminnanjohtaja Ira Vihreälehto, Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura

13.30–13.45 Arkistolähteistä hautakiviin
rekisteriesihenkilö Jenni Kotiranta, Tampereen aluekeskusrekisteri

13.45–14.00 Ajatuksia sukututkimuksesta ja juurimatkailusta
sukututkija ja dna-asiantuntija Jere Markkanen

14.00–14.15 Geni - sukututkimusta yhteistyössä laadukkaasti
Geni curator, TkL Reijo Savola

14.15–14.30 Juuret elävän perinnön seudulla
projektikoordinaattori Antti Kautonen, Kaustisen seutukunta

14.30–14.45 Syvempää ymmärrystä siirtolaishistoriasta tutkimuksen ja arkistokokoelmien kautta
tutkimusjohtaja Samira Saramo, Siirtolaisuusinstituutti

14.45–14.55 Kysymyksiä ja kommentteja

14.55–15.00 Päätössanat
matkailuasiantuntija Anna Rinteinen, MKN Itä-Suomi

Kuva: finna.fi. Cunard Line -varustamon amerikansuomalaisille kohdistamaa matkamainontaa.1930. Siirtolaisuusinstituutti.

KUTSU JUURIMATKALLE

kulttuuriperintö ja suomalaiset juuret matkailussa

Euroopan unionin osarahoittama

Elinvoimakeskus

Kulttuuriperintö-kasvatuksen seura

ProAgria Itä-Suomi

MKN Itä-Suomi

Kuva: finna.fi Peltola, Matti Olavi 1939, Museovirasto

Kuva: finna.fi. 1928.
Helsingin kaupunginmuseo

Hanke
EU maaseuturahaston
koordinointi ja aktivointihanke

Toteutusaika
1.10.2025 – 31.12.2027

Budjetti
269.781,64 € (100%)

Rahoittaja
Pohjois-Karjalan ELY (1.1.2026 alkaen
Itä-Suomen elinvoimakeskus)

Hallinnoija
ProAgria Itä-Suomi ry / MKN Itä-Suomi

Osatoteuttaja
Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura

HANKETIIMI

ASIANTUNTIJAT

Hanketiimi

MKN ITÄ-SUOMI
Matkailuasiantuntija Anna Rinteinen
Yritysasiantuntija Jaana Puhakka
Maksatusasiantuntija Jenni Kosunen

SUOMEN KULTTUURIPERINTÖ-KASVATUKSEN SEURA
Toiminnanjohtaja Ira Vihreälehto
Erityisasiantuntija Julia Uusoksa

Asiantuntijapalvelut

TAIGAWISE
Hanna Liappis
Päivi Suutari
Susanna Larkas
Laura Björk
Elina Salminen

Kuva: finna.fi Itänen Eino
1943, SA-kuva, Sotamuseo

KOHDERYHMÄT

Suomalaiset matkailuyritykset ja muut matkailualan yhteisöt, kehittäjät ja kunnat, kulttuuriperintöalan asiantuntijat ja yhteisöt, arkisto-, museo-, kotiseutu-, ja perinnealojen toimijat, sekä kolmannen sektorin yhdistykset ja järjestöt erityisesti maaseutualueilla

VÄLILLISET HYÖDYNSAAJAT

Ulkosuomalaiset, suomalaiset sukujuuret omaavat, kotimaiset juurimatkailijat, matkailun markkinointi- ja myynti-organisaatiot sekä matkailupalveluiden käyttäjät: paikalliset ja lähialueen asukkaat, vapaa-ajan asukkaat ja matkailijat

JUURIMATKAILU

Juurimatkailu on kulttuurimatkailun muoto, jossa matkailijat etsivät yhteyttä juuriinsa sukututkimuksen, dna-testien, kulttuuriperinnön ja paikallishistorian kautta.

Se tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia matkailuliiketoiminnan kehittämiseen ja paikallistalouden vahvistamiseen erityisesti maaseutualueilla.

Kuva: tekoälyllä tuotettu, 2026

TAUSTAA

Juurimatkailun edelläkävijämaita Euroopassa ovat Italia, Skotlanti ja Irlanti, joissa on jo pitkään tuotteistettu juurimatkailijoita kiinnostavia palveluja ja kehitetty yhtenäisiä työkaluja matkailuyrityksille.

Suomessa juurimatkailun potentiaali on vielä valtaosin hyödyntämättä, vaikka maassa on merkittävää siirtolaisuushistoriaa ja kattavia arkistoaineistoja. Suomi tunnetaan myös edelläkävijänä dna-testauksessa.

Kuva finna.fi Foto Roos
Stockmannin näyteikkuna 1930-luvulta

TAVOITTEET JA TULOKSET

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa matkailuyritysten, kulttuuriperintö-, museo- ja arkistoalan toimijoiden asiakasymmärrystä, tuoteosaamista ja yhteistyötä juurimatkailussa sekä lisätä Suomen asemaa houkuttelevana kansainvälisenä matkailukohteena.

Hanke tukee kestävää matkailua, kulttuuriperinnön elävöittämistä ja maaseutualueiden elinvoimaa.

Hankkeen tuloksena syntyy valtakunnallinen juurimatkailun ekosysteemi, konkreettisia työkaluja juurimatkailun edistämiseen, uusia liiketoimintamahdollisuuksia sekä kansainvälistä näkyvyyttä suomalaiselle matkailulle.

TYÖPAKETIT

1 Juurimatkailun nykytilan kartoitus

2 Kulttuuriperintö ja suomalainen kulttuuri-identiteetti juurimatkailussa

3 Juurimatkailun mahdollisuudet (maaseutu)matkailun kestävässä kehittämisessä

4 Suomen tunnettuuden kehittäminen juurimatkailumaana

5 Hankkeen koordinointi ja hankeviestintä

https://www.maajakotitalousnaiset.fi/hankkeet/kutsu-juurimatkalle-kulttuuriperinto-ja-suomalaiset-juuret-matkailussa

Matkailuasiantuntija

ANNA RINTEINEN

MKN Itä-Suomi, yrityspalvelut

+358 43 827 3703

anna.rinteinen@mkn.fi

https://www.linkedin.com/in/annarinteinen/

MKN yhteistyössä

Visit Finland

WORLD FOODTRAVEL ASSOCIATION

Culinary Heritage

Toiminnanjohtaja

IRA VIHREÄLEHTO

Suomen kulttuuriperintökasvatuksen seura ry

+358 50 338 1743

Ira.vihrealehto@kulttuuriperintökasvatus.fi

https://www.linkedin.com/in/iravihrealehto/

Kulttuuriperintö- kasvatuksen seura

Euroopan unionin osarahoittama

Elinvoimakeskus

Kulttuuriperintö- kasvatuksen seura

ProAgria Itä-Suomi

MKN Itä-Suomi

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

DNA-testit ja suomalaiset juuret – mitä juurimatkan järjestäjän on hyvä tietää

Ira Vihreälehto

Juurimatkailijoita on erilaisia

- Faktoja hallitseva
- Tarinankertoja
- Identiteetin etsijä
- Elämyksiä hakeva
- Osalla koko suku mukana matkalla
- Osalla fantasioitu kuva menneisyyden elämästä

- **Ennakkokartoitus:** mitä taustasta tiedetään, mitkä ovat matkan odotukset, mitä ihminen etsii?

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

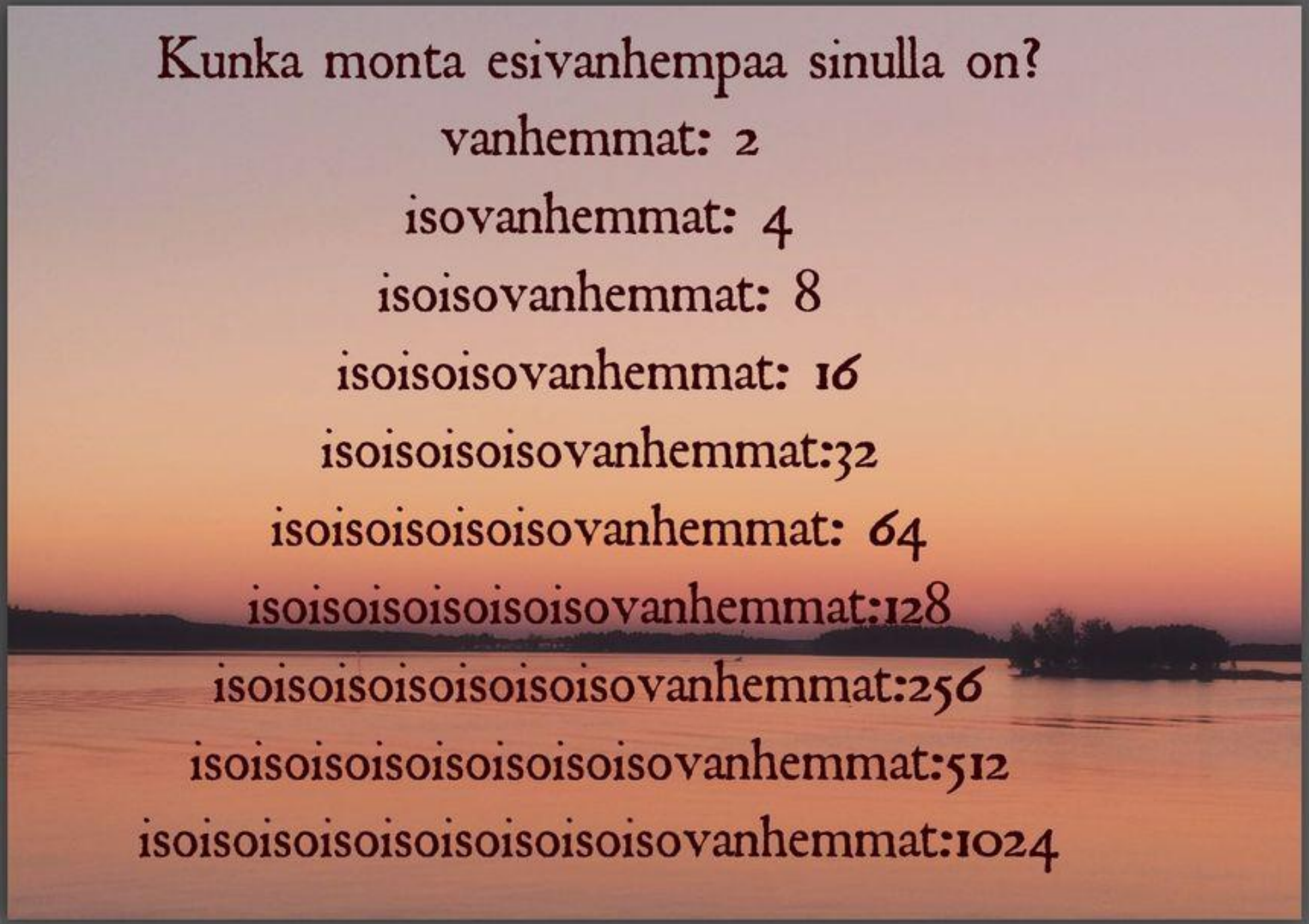
Kunka monta esivanhempaa sinulla on?
vanhemmat: 2
isovanhemmat: 4
isoisovanhemmat: 8
isoisoisovanhemmat: 16
isoisoisoisovanhemmat:32
isoisoisoisoisovanhemmat: 64
isoisoisoisoisoisovanhemmat:128
isoisoisoisoisoisoisovanhemmat:256
isoisoisoisoisoisoisoisovanhemmat:512
isoisoisoisoisoisoisoisoisovanhemmat:1024

Aidon kokemuksen etsintä

Juurimatka on henkilökohtainen kokemus, joka liittyy identiteettiin, sukuun, kaipuuseen, kysymykseen: mistä minä tulen?

Kulttuuriperintö kerrostuma tapoja, rakennuksia, arkistoja, murteita, ruokia, tapoja elää

Juurimatkaa ei pidä lavastaa performanssiksi paikalliskulttuurista, menneisyyden nostalgiamatkana

Merkittävintä matkailijalle voi olla ”täydellisen hetken” sijaan hiljentynyt kylätie tai arkistosta löytynyt paperi, joka näyttää sen, miten haavoittuvaisia ihmiset ovat

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Sukututkimuksen pikakurssi:

- Sukupuun tekeminen, mitä siihen kirjataan?
- Dna-testi
- Ovatko lähisukulaisten tiedot oikein? Lähdekritiikki!
- Haastattelut: sukulaiset, läheiset, yhteydenotot dna-mätseihin
- Arkistotiedot itsestä: seurakunta, maistraatti, lastenvalvoja, synnytyssairaala
- Arkistotiedot: kirkonkirjat, osoitetiedot, perukirjat, virkatodistukset, Kelan kortisto (1939-58), sukukirjat, sotilasmatrikkelit, hautakivet, kuolinilmoitukset, kantakortit
- Facebookin etsintäsivut, puskaradiot,
- Geni
- Median ja somen hyödyntäminen

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Päivystävä sotavankietsijä

Ira Vihreälehto etsi vankileirillä sotavankina ollutta isoisäänsä viisi vuotta. Kun oikea mies löytyi, alkoi oman rikkonaisen identiteetin uudelleen kasaaminen.

Teksti: Susanna Vilpponen
Kuvat: Lukas Pearsall

Ira Vihreälehto näyttää kuvia kännykästään. Niissä on kaksikymppinen nuori mies, joka hymyilee.

– Pakko näyttää tämä heti. Minun mielestäni **Ivan** on tavattoman hyvännäköinen!

Ivan on Vihreälehdon isoisä. Isoisä, jonka pojantytär löysi viiden vuoden etsinnän jälkeen. Vaikka oikeastaan isoisä oli ollut kadoksissa lähes 80 vuoden ajan.

Vihreälehdon mummo **Lempi** säilytti suurta salaisuutta koko elämänsä. Kun Lempi kuoli vuonna 1968, hänen esikoisensa **Juhani**, Vihreälehdon isä, sai kuulla totuuden isästään. Perunkirjoituksissa Juhanille kerrottiin, että hänen oikea isänsä oli venäläinen sotavanki.

Kaksikymppiselle nuorelle miehelle asia oli yllätys.

– Isä ei saanut koskaan kysyttyä keneltäkään suoraan lisätietoa oikeasta isästään. Asia oli hänelle varmasti suuri järkytys, Ira Vihreälehto kertoo.

Vasta 45 vuotta myöhemmin isä-Juhani tolvoi, että Vihreälehto selvittäisi kuka hänen isänsä oli. Ryhtyessään tutkimaan sukunsa tuntematonta osaa, Vihreälehto ei osannut arvata kuinka pitkä ja tuntehas taival ensinnäkin tulisi.

Lempi-mummon salaisuudesta jäi vihjeeksi vain kolme valokuvaa. Yhdessä niistä oli kolme miestä. Kuvan taakse on kirjoitettu "muis-

Vihreälehdon Lempi-mummolta jäi jälkeen valokuva kolmesta sotavangista. Heistä oikeanpuolimmainen on Ivan Anaskin. Ylemmässä kuvassa on Lempi Otavan koulutilan kelttäjänä 1940-luvulla.

kien leirtä. Suomessa Ivanista tuli **Juho**. Hän asui muiden vankien kanssa luokkahuoneissa. Koulutilalla kelttäjänä työskenteli Lempi. Hän oli vankien kanssa tekemisissä päivittäin.

27-vuotiaan Lempin ja 20-vuotiaan Ivanin välille syntyi oletettavasti suhde.

– Mummo ei ollut enää mikään nuori hupakko. Oletteisin, että hän on ollut aika tietoinen siitä, mitä hän tekee, Vihreälehto pohtii.

Lempi tuli raskaaksi alkusyksystä. Keväällä syntyi Juhani. Silloin Ivan oli jo poissa.

Toukokuun 10. päivä vuonna 1944 Juho Anaskin allekirjoitti paperin, jossa hän ilmoitti haluavansa palvella vapaaehtoisesti Suomen asevoimissa. Palvelulupaus tarkoitti, että hän pääsi pois sotavankeudesta. Heimopataljoonaan liittyneille oli tarjottu vaihtoehtoa Suomen kansalaisuutta sodan jälkeen.

Ivan joutui rintamalle Kannakselle, eri puolelle kuin isänsä. Isä ja poika sotivat toisiaan vastaan.

– Se on ollut varmasti ristiriitainen tilanne, Vihreälehto sanoo.

Samaan aikaan, Ivanin todennäköisesti tietämättä, myös hänen nuorempi veljensä oli lähetetty Saksan vastaiselle rintamalle. Anaskinin miehet taistelivat siis kolmella eri rintamalla.

Ivanin sotaretki kesti vain vajaan kuukauden. Viikkoa ennen Juhanin syntymää Ivan katosi vartiopaikaltaan.

– Historioitsijana ajattelen, että

isosetänsä haudalla Saksassa. Se oli ensimmäinen sukuhauta, jossa hän kävi.

– Kyllä siellä itkettiin. Ymmärsin, kuinka absurdi asia sota oikeasti on.

Vihreälehdellä oli nyt tiedot isoisästä ja hänen vaiheistaan sodassa. Venäjältä on löytynyt Ivanin lapsi, jonka nimi on saitsmalta myös **Ira**.

Yhteys omiin todellisiin sukujuurtiin on tuntunut hämmentävältä.

– Löytämisen jälkeen tulee järkytys ja tietynlainen depressiivinen vaihe. Sitä ajattelee, että palasten löytyessä kysymykset ratkeavat ja olet ehjä. Mutta se ei mene niin.

Vihreälehdon mukaan tilanteeseen liittyy surua. Ei nimenomaan suoraa surua isoisän menettämisestä, vaan toisaisoista, jotka olisivat voineet mennä toisin.

– Minulle on sanottu, että mummo odotti Ivania pitkään sodan jälkeen. Hän varmaankin toivoi, että Neuvostoliitto miehittäisi Suomen, jotta he olisivat voineet olla yhdessä. Onhan se epäreilua, että poliittinen tilanne erotti heidät.

Rajan toisella puolella olevaa sukua Vihreälehdon on tarkoitus tavata kesäkuussa ensimmäistä kertaa. Toiveet ja odotukset kasvavat painolastia kohtaamiselle.

– Minua pelottaa, mitä he meistä ajattelevat ja tulemmeko toimeen. Voiko ihmisestä tulla aikuisena sukunsa jäsen? Voiko minusta 46-vuotiaana tulla karjalainen?

Vihreälehto kertoo, kuinka Ivan-

Paikka: ei vain missä, vaan milloin?

”Mennään sinne kylään, missä suku asui”

Sukututkija: kylien rajat siirtyvät, ihmiset ovat liikkuvaisia, luonto vallannut vanhat asuinpaikat, tilaton väki muuttanut palveluspaikkojen perässä, Karjalan siirtoväki jne

Näytä aikajanat: kartta (1820), vanha valokuva (1920), nykymaisema samassa paikassa (2020)

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Lähteet

”Haetaan sukututkimuksen avulla tiedot”

Sukututkija: vanhoja lähteitä tulkitaan, tiedot voivat olla ristiriitaisia, nimet vaihtuvat epäloogisesti, syntymäajoissa virheitä

DNA-testi lertoo varman tiedon sukulaissuhteista, mutta ei ihmisten elämästä

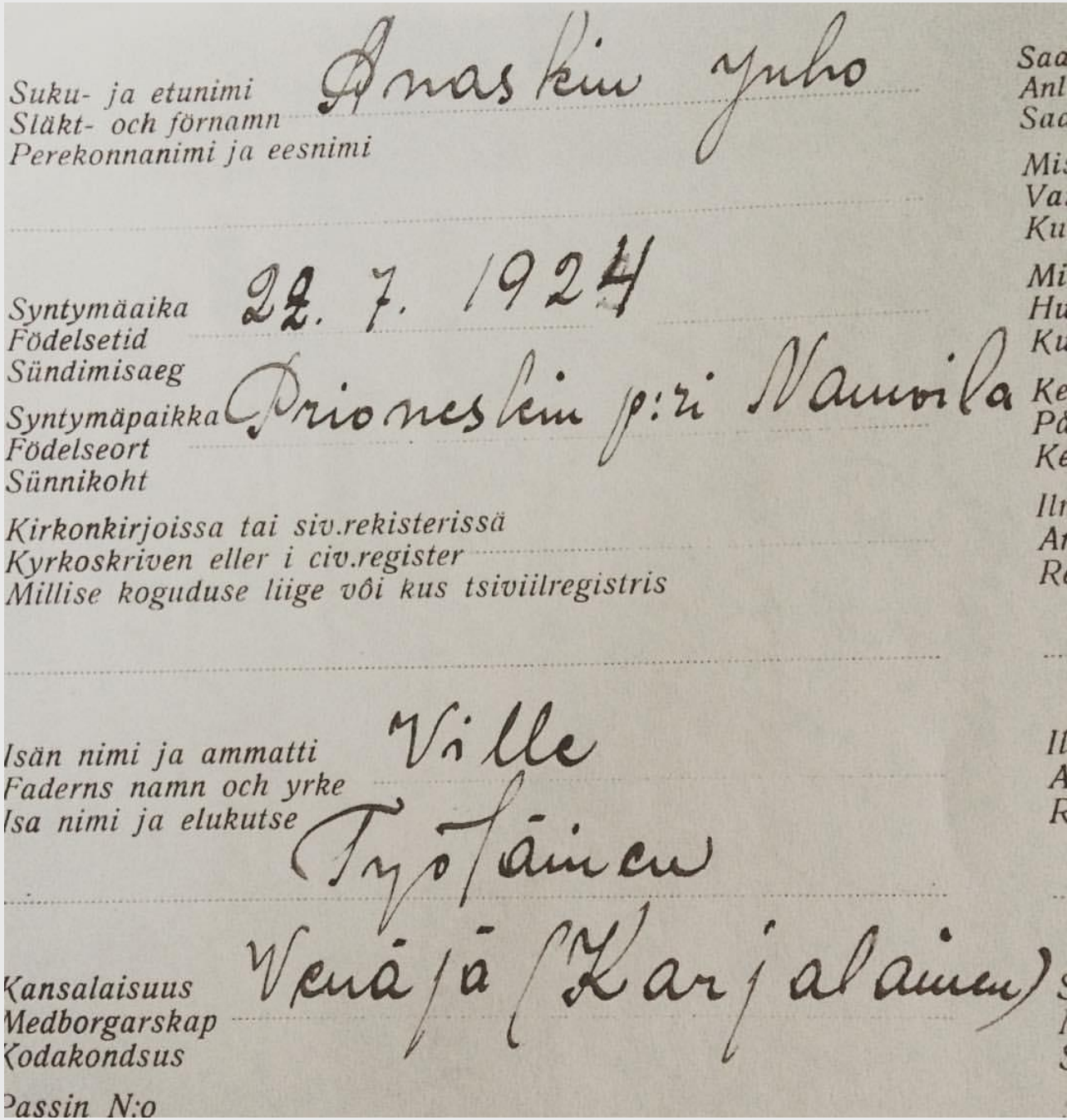

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Ihmisen elämä ei ole romantiikkaa nyt, eikä se ollut sitä ennenkään

Tarjotaan:

- “kauniit juuret”, “perinteinen maalaiselämä”

Mutta todellisuus oli usein:

- köyhyyttä
- korkea kuolleisuus, korkea syntyvyys
- pakkoa, epätasa-arvoa, sotia, väkivaltaa

Miten kerrotaan vaikeista asioista?

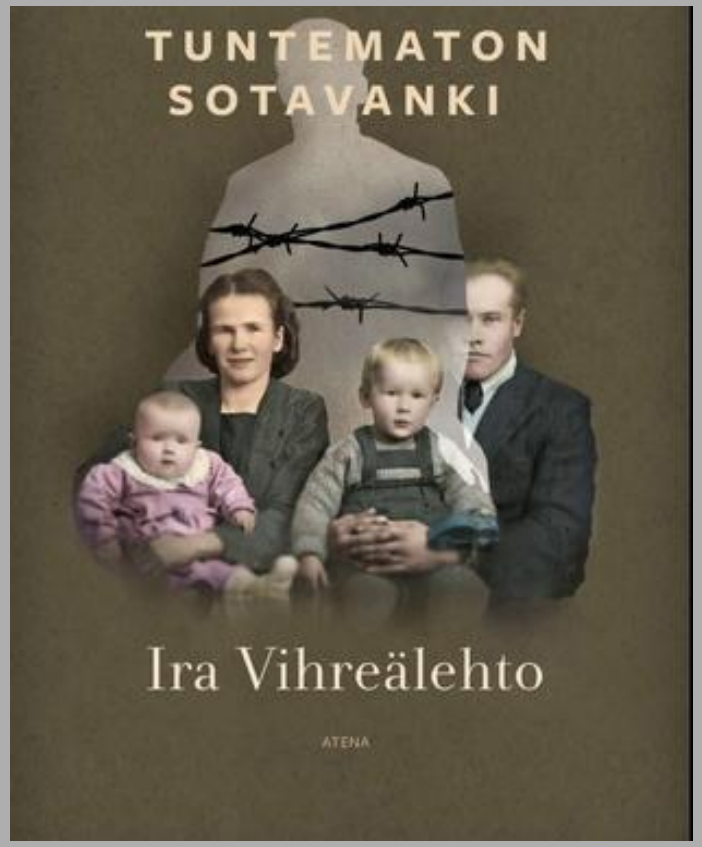

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Viekö dna-testi kotiin, vai vasta alkuun?

Testit : Ancestry, 23andme, My Heritage, Family Tree Dna

Mitä saa:

- Testanneet sukulaiset ja erilaiset työkalut sukulaisuuden selvittämiseen, etnisyysprosentit, taipumukset, Neanderthal-prosentit…

Mitä ei saa:

- Jos suvussa paljon aviottomia lapsia, niin yksi testi ei riitä
- Suurin osa käyttäjistä on valkoihoisia amerikkalaisia, joilla eurooppalaiset juuret
- Ratkaisua oman identiteetin ongelmiin, perhetaustan traumoihin

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Dna-testi auttaa:

1) Suunta

- Alueet (esim. Itä-Suomi, Karjala, Länsi-Suomi)
- Voi auttaa valitsemaan *minne mennä*

2) Ihmiset

- DNA-mätsit → elävät sukulaiset
- *Mahdollisuus kontaktiin* ennen matkaa

3) Kysymykset

- Yllättävät tulokset → mitä ei tiedetä

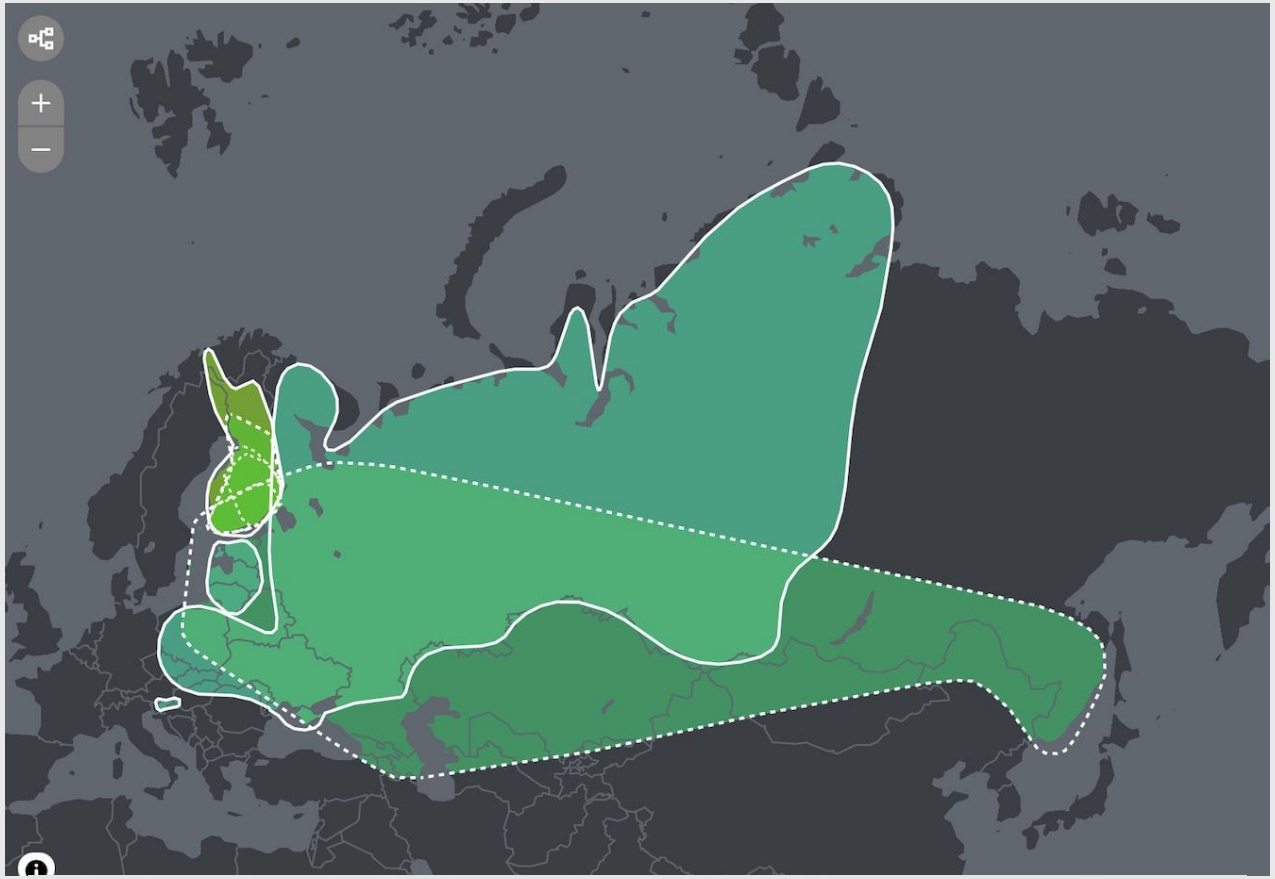

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Kuinka dna-testi tehdään?

- Dna-testi tehdään ihmisen sylki- tai poskisolunäytteestä. Eli testiputkiloon joko syljetään pieni määrä sylkeä tai pienellä testitikulla kaivetaan poskea ja sujautetaan näyte putkiloon ja lähetetään amerikkalaiseen laboratorioon.

- Voiko testin tehdä väärin?

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Ja silti jo kauan sitten edesmenneet elävät yhä meissä taipumuksina, kohtalomme kuormina, suhisevana verenä, ja eleenä, joka nousee ajan syvyyksistä.

Rainer Maria Rilke

Kulttuuriperintö-
kasvatuksen
seura

Arkistolähteistä hautakiviin

Rekisteriesihenkilö Jenni Kotiranta

Webinaari: miten suomalaiset juuret löytyvät?
Sukututkimus ja DNA-testit juurimatkan järjestäjän apuna
12.5.2026

SUOMEN EV.LUT. KIRKKO
EV.LUTH. KYRKAN I FINLAND

TAMPEREEN
ALUEKESKUSREKISTERI

Tampereen aluekeskusrekisteri

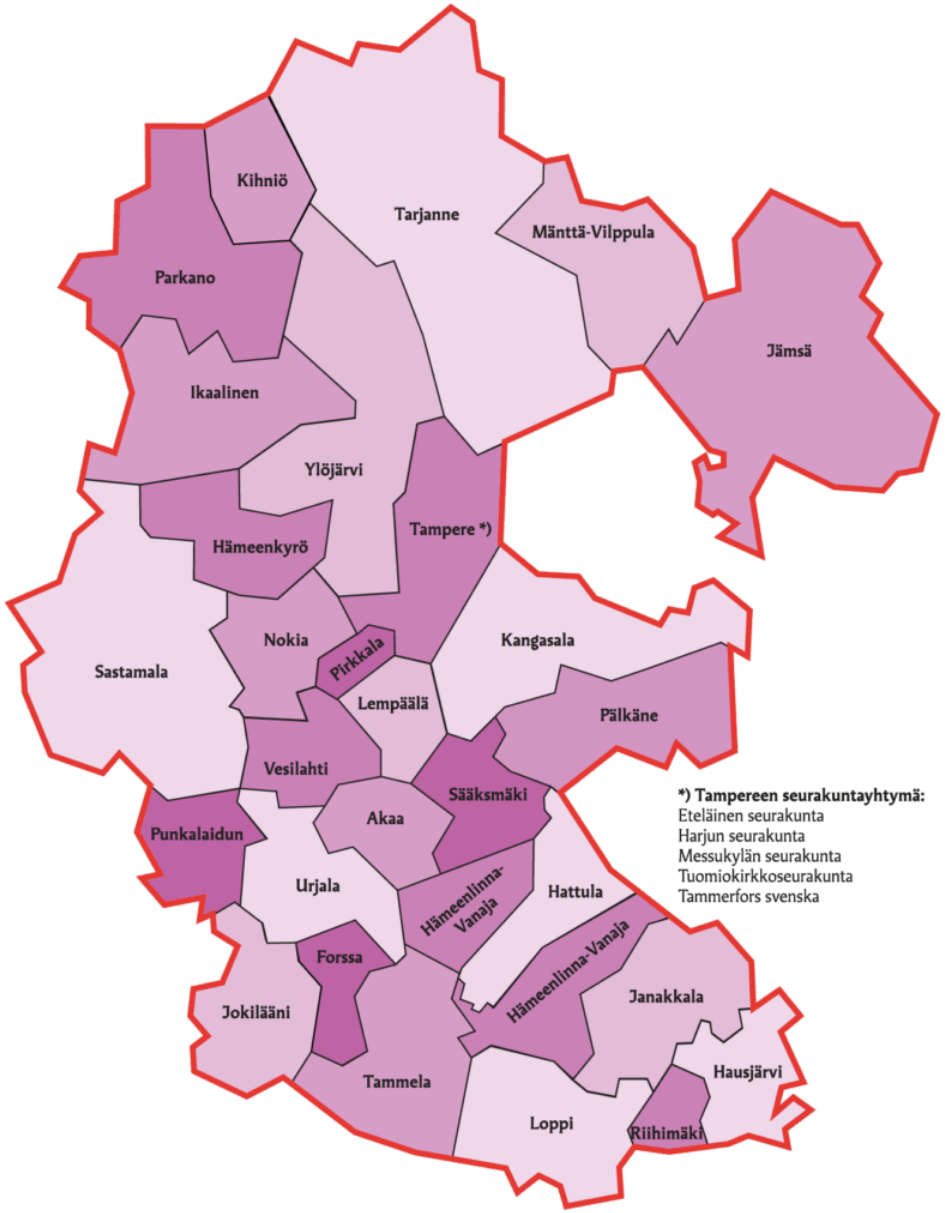

- Yksi Suomen 14 aluekeskusrekisteristä
- Aluekeskusrekisterit huolehtivat sopijaseurakuntiensa väestö- ja jäsenkirjanpidosta, rekisteröivät näiden jäsenten kirkolliset toimitukset ja luovuttavat tietoja lakisääteisesti todistuksilla.
- Kaikki aluekeskusrekisterit:

https://evl.fi/asiointi/aluekeskusrekisterit/

TAMPEREEN ALUEKESKUSREKISTERI

Ev.lut.kirkko ja sukututkimus

- Sukututkimus on sukulaisuussuhteiden selvittämistä ja henkilöhistoriallista tutkimusta.
- Sukututkimus on yksi kirkon ja aluekeskusrekistereiden tietojenluovutukseen liittyvistä tehtävistä.
- Suomen ev.lut.kirkko on ollut virallinen väestökirjanpitäjä 1.10.1999 asti, joten sen materiaaleissa (kirkonkirjoissa) on lähteitä sukututkimukseen.

TAMPEREEN
ALUEKESKUSREKISTERI

Ev.lut.kirkon kirjankirjamateriaalit

- Kirkolla digitoituna n. vuodesta 1860 lähtien (riippuen seurakunnasta ja aluekeskusrekisteristä)
- Tätä vanhemmat kirkonkirjat Kansallisarkistossa tai muussa arkistolaitoksessa seurakunnasta riippuen
- Yli 100 vuotta vanhaa aineistoa on mahdollista tutkia omatoimisesti, jos seurakunnalla on tarjota siihen tila ja aineisto on siinä kunnossa, että tutkiminen on mahdollista
- Pääsääntö: yli 100 vuotta vanhat tiedot ovat julkisia, ja niitä voi löytyä kirkon lisäksi **digitoituna** esimerkiksi Kansallisarkiston ja SSHY:n palveluista

TAMPEREEN
ALUEKESKUSREKISTERI

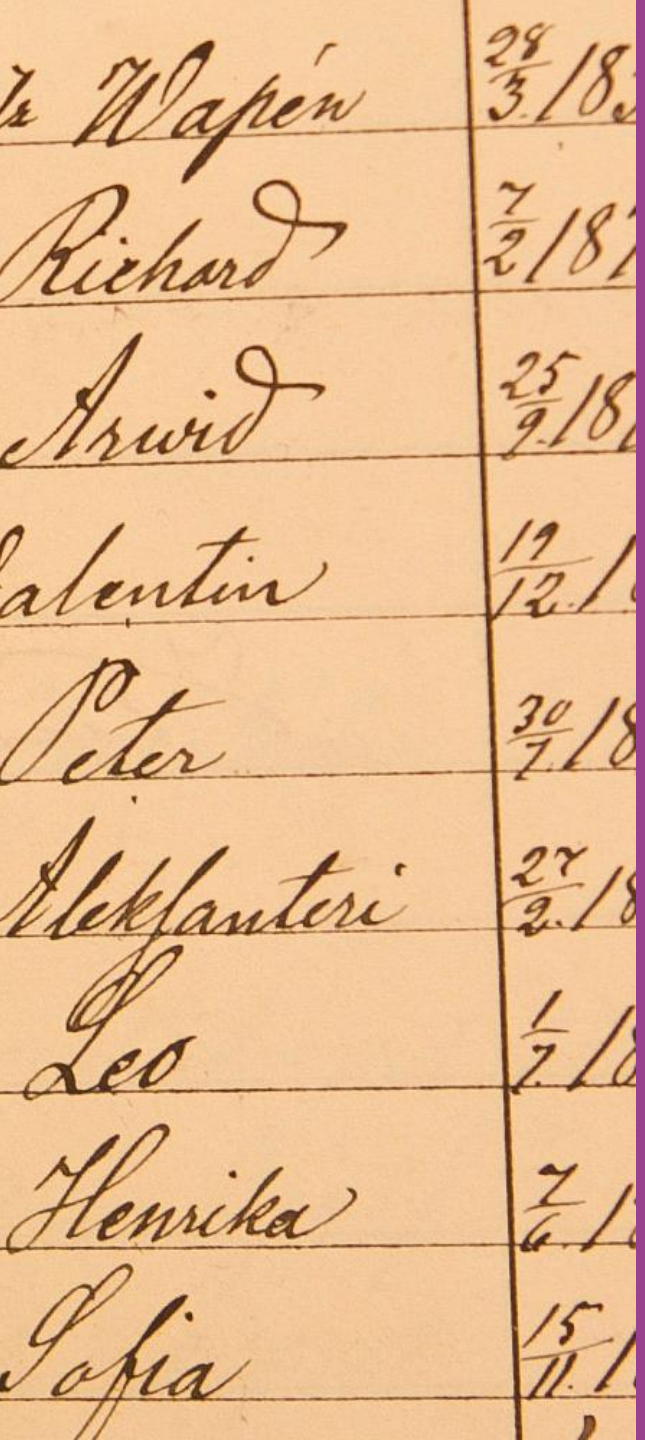

Ev.lut. kirkon sukututkimuspalvelut

- Kirkko luovuttaa seurakuntien kirkonkirjoista tietoja sukututkimusta varten
  - Varsinainen tutkimuksen tekeminen ei kuulu kirkon palveluihin
  - Tietoja luovutetaan lähtökohtaisesti edesmenneistä henkilöistä, joilla ei ole tietojenluovutuskieltoa
  - Jos tilaukseen liittyy eläviä viitehenkilöitä, tarvitaan tilaajalta selvitys sukututkimusrekisteristä
- Tiedot luovutetaan maksullisella virkatodistuksella
  - Aikaperusteinen hinnoittelu, asiakkaan ilmoittama hintakatto
- Toistaiseksi kukin aluekeskusrekisteri luovuttaa tietoja vain oman alueensa sopijaseurakuntien kirkonkirjatiedoista
  - Sukututkimuspalvelu on muuttumassa valtakunnalliseksi v. 2026 aikana

TAMPEREEN ALUEKESKUSREKISTERI

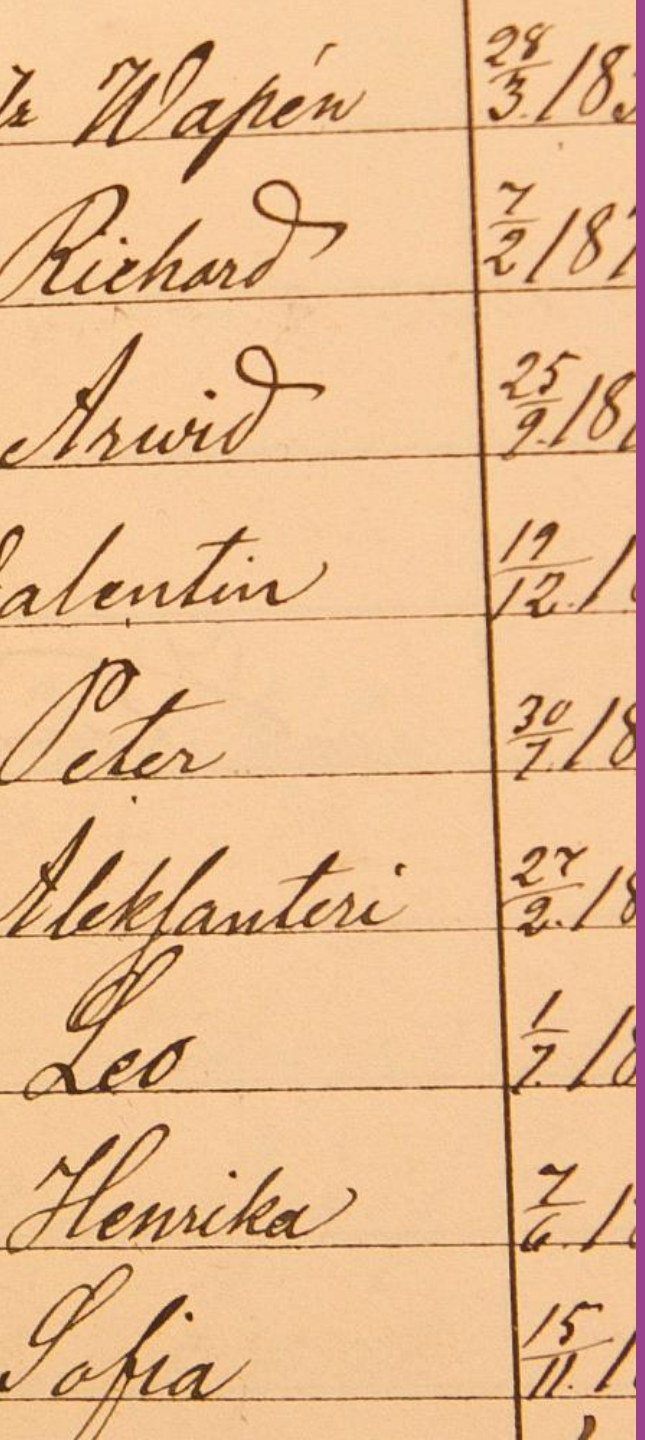

Sukututkimukseen luovutettavat tiedot kirkonkirjoista

- Sukututkimukseen luovutetaan perustiedot tilattavasta henkilöstä
  - Joissain tapauksissa yksityisyyden suoja estää tietojenluovutuksen sukututkimukseen
- Nimet, syntymäaika ja –paikka, mahdollinen kuolinaika ja –paikka, muuttoajat ja siviilisääty.
- Lisäksi voidaan kirjata tilaajan pyytämät tiedot esimerkiksi perhesuhteista tai ammateista kirkonkirjojen merkintöjen mukaisesti lain sallimissa puitteissa.

TAMPEREEN ALUEKESKUSREKISTERI

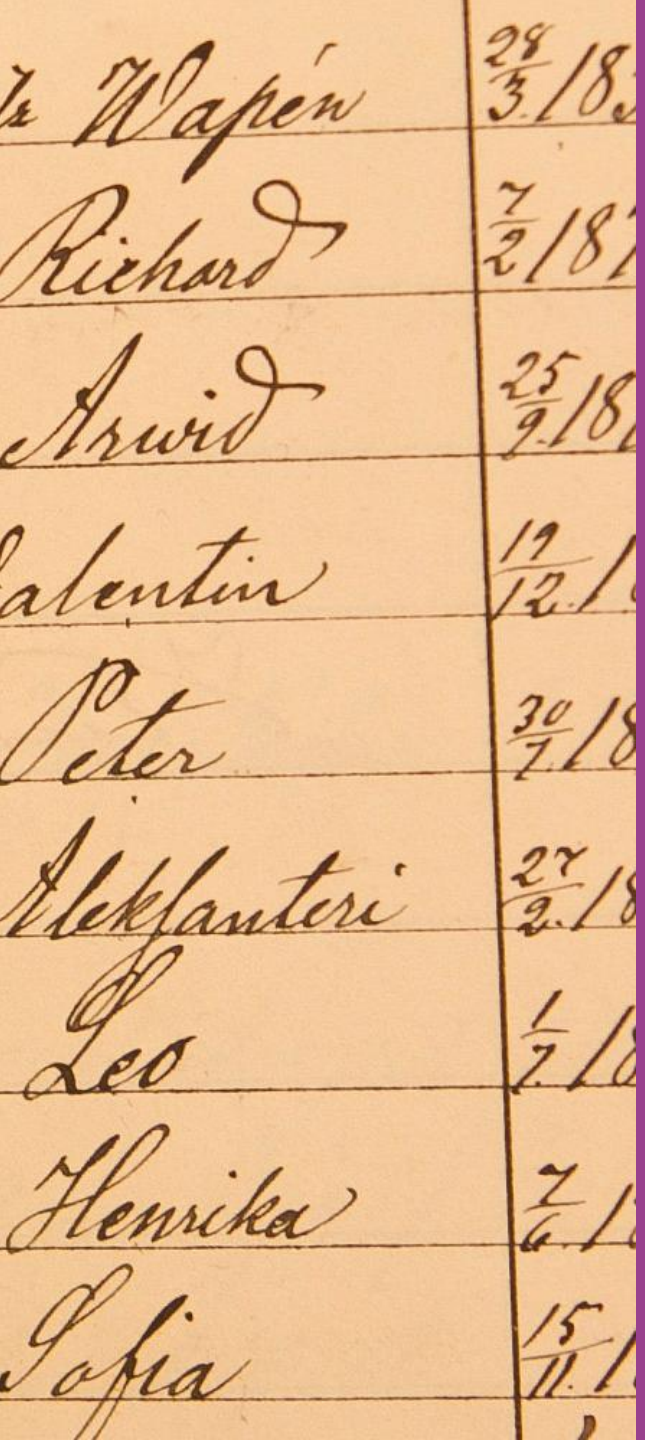

Sukututkimustilaus ev.lut.kirkolta

- Mihin aluekeskusrekisteriin jätän tilauksen?
  - Evl.fi/asiointi/aluekeskusrekisterit > Seurakunnat ja aluekeskusrekisterit
- Henkilöstä vähintään nimitiedot ja syntymäaika sekä
    - joko syntymäpaikka
    - tai kuolinaika ja –paikka
    - tai muuttoaika seurakuntaan
- Hintakatto
- Mikäli pyydät tietoja elossa olevista henkilöistä, selvitys sukututkimusrekisteristä
- Varaudu pidempään toimitusaikaan

TAMPEREEN ALUEKESKUSREKISTERI

Muita lähteitä sukututkimukseen ja tietoa sukututkimuksesta, esimerkiksi

- Vanhat virkatodistukset, esim. perukirjan liitteinä
- Paikallishistoriat, matrikkelit, muistitieto
- Sukuseurat, sukututkimuskurssit, kirjallisuus
- *hautahaku.fi* Vainajan hautapaikka > hautakiven tiedot
- *sukuhistoria.fi* Suomen Sukuhistoriallinen Yhdistys
- *genealogia.fi* Suomen sukututkimusseura
- *arkisto.fi* Kansallisarkisto
- *digi.kansalliskirjasto.fi* Historiallinen sanoma- ja aikakausilehtikirjasto
- *siirtolaisuusinstituutti.fi*
- *dvv.fi/osoitepalvelu* Yhteystiedot
- *tietosuoja.fi* Usein kysyttyä > sukututkimus

TAMPEREEN ALUEKESKUSREKISTERI

Kiitos mielenkiinnostanne!

Jenni Kotiranta
jenni.kotiranta@evl.fi

TAMPEREEN
ALUEKESKUSREKISTERI

akrtampere.fi

AJATUKSIA SUKUTUTKIMUKSESTA JA JUURIMATKAILUSTA

FM Jere Markkanen

MINUSTA

- Olen valmistunut filosofian maisteriksi Turun yliopistosta, pääaineena Suomen historia
- Harrastanut sukututkimusta lähes 20 vuoden ajan sekä geneettistä sukututkimusta yli 13 vuoden ajan
- Geneettinen sukututkimus vei minut etsimään isoisää, jonka en tiennyt olevan tuntematon
  - Erityismielenkiintoni geneettisessä sukututkimuksessa onkin ollut tuntemattomien isien ja isoisien jäljittäminen
- Päätoimisesti toimin Mynämäen kunnan hallintojohtajana
- Toimin Suomen Geneettisen Sukututkimuksen Seura ry:n hallituksen varapuheenjohtajana ja olin mukana perustamassa seuraa kesällä 2024.

SUKUTUTKIMUS JA JUURIMATKAILU

- Sukututkimus on lisännyt suosiotaan viime vuosikymmenen aikana.
  - Sähköiset työkalut, DNA-testit ja digitoidut asiakirjat ovat innostaneet yhä nuorempia selvittämään sukujuuriaan.
- Sukuja pystyy nykyisin tutkimaan myös entistä helpommin ulkomailta käsin.
- Myös Suomen sisällä suvut on levittäytyneet erityisesti 1900- ja 2000-lukujen kuluessa ”kantaseuduiltaan” kaupunkikeskuksiin ja eteläisempään Suomeen
- 1800- ja 1900-lukujen muuttoliikkeet esimerkiksi Pohjois-Amerikkaan, Ruotsiin ja Australiaan

JUURIMATKAILUA ENTISAIKAAN

Äitini isoisä Eino Tuomisalo (1915-1993) kirjoittaa muistelmissaan:

"[M]uistan hyvin kuinka 1930-luvulla autonlastillinen […] kävi etsimässä sukujuuriaan Haavistosta ja valokuvailivat Ojalan vanhoja rakennuksia.

Kuvaavaa sen ajan ihmisten suhtautumisesta sukututkimukseen, oli se että kun Heikinheimot yrittivät haastatella Ojalan Matin sisarta Anna Maijaa eli Maliinskaa sanoi tämä heille: ”Emmiä mitäh ol kuullu sellasist asioist, mitäs tänne tuletten kiärteleh ihmisten nurkis eiks tetil ol mittään muuta tekemiist kun tulla tänne nuuskimah ei tääl kukaan mitään tiälä niin vanhoist asioist.” Menivät onneksi Heikinheimot Yrjölän Antin, Maliinskan sisarenpojan puheille ja saivat tietää paljon haluamiaan asioita."

Ojalan talon rakennukset ja talon ympäristö ilmakuvassa vuodelta 1941.

*Kuvalähde: Paikkatietoikkunan historiallisista ilmakuvista (**https://www.paikkatietoikkuna.fi/historiallisetilmakuvat**).*

SUKUJEN PAIKAT, KOTITILAT JA ”PAIKKOJEN HISTORIA”

- Sukututkimukseen on aina liittynyt ihmisten elämänhistorian tuntemuksen lisäksi kiinnostus myös paikkoihin, kotitiloihin ja ihmisten elämänpiiriin.
- Entistä suurempi osa ihmisistä asuu kaukana sukujuuristaan.
- Sukututkimusta tekevät ovatkin entistä kiinnostuneempia myös tutustumaan paikkoihin, joissa suku on vaikuttanut.
  - Yksinkertaisimmillaan tutustuminen tehdään karttojen, valokuvien ja erilaisten työkalujen, kuten Google Street Viewin kautta.
  - Sosiaalisen median paikallishistoriaryhmät, joissa jaetaan vanhoja valokuvia paikkakunnilta.

AMERIKANSUOMALAISET SUKUJUURIEN JÄLJILLÄ

Kartan lähde: Maanmittaushallituksen verollepanokartat - 125 Pyhtää; 19:1 Geometrisk Charta öfwer Österhirfwikoski Bys Åkrar, uti Pyttis Sochn Kymmene Härad Kymmenegårds Province Belägne, Till skattläggning afmätte. 1776-1776, jakso 1; Kansallisarkisto: https://astia.narc.fi/uusiastia/viewer/?fileId=5724634982&aineistoId=2405446101 / Viitattu 30.4.2026

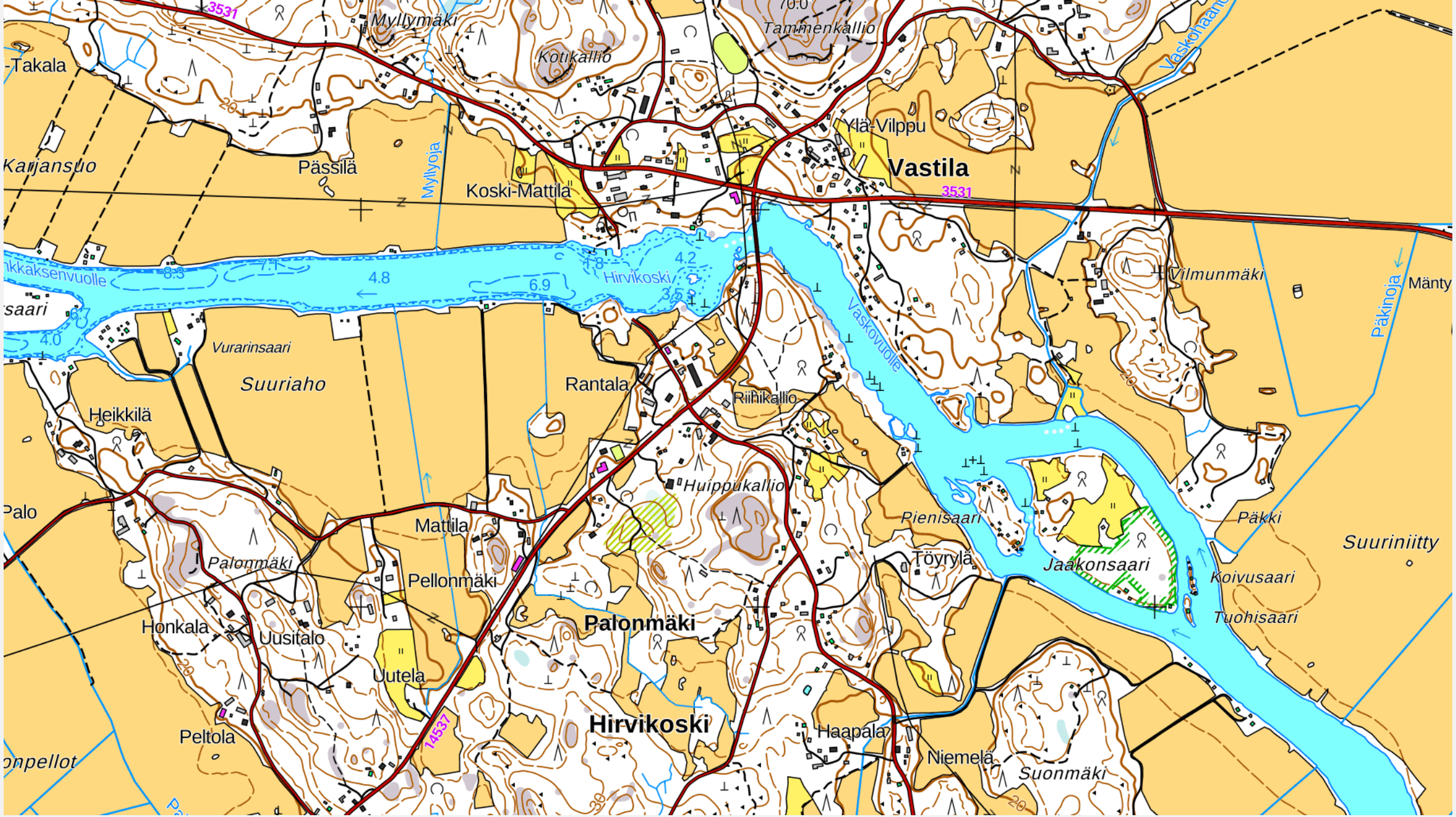

Kartan lähde: Maanmittauslaitos, Kansalaisen karttapaikka.

JUURIMATKAILUN TARPEITA JA MAHDOLLISUUKSIA?

- Omatoimimatkailu sukujuurien ”kantapaikkoihin” tuntuu olevan yleistymässä.
- Matkoja suvun maille tekevät niin suomalaiset kuin ulkomaalaiset.
- Monella ulkomaalaisella ei kuitenkaan riittävästi tietotaitoa löytää tarkkoja paikkoja tai ymmärrystä esimerkiksi suomalaisesta lainsäädännöstä
  - Kysymyksiä esimerkiksi siitä, saako luonnossa liikkua.
- Osa kaipaisi varmasti myös ohjatumpia juurimatkoja.

Geni – sukututkimusta yhteistyössä laadukkaasti

Reijo Savola
12.5.2026

Oma taustani

reijo.savola@gmail.com

- Sukututkimusharrastusta n. 30 vuotta
- Äitini syntyisin Suojärven Moisseinvaarasta. Äidinpuoleiset sukujuureni ovat Karjalasta (Raja-Karjala ja Aunuksen Karjala)
- Isänpuoleiset sukujuureni ovat lännempää (Varsinais-Suomi, Satakunta, Kainuu, Pohjanmaa, Norrbotten, Västerbotten, Savo)
- Ammatiltani olen kyberturvallisuuden tutkija

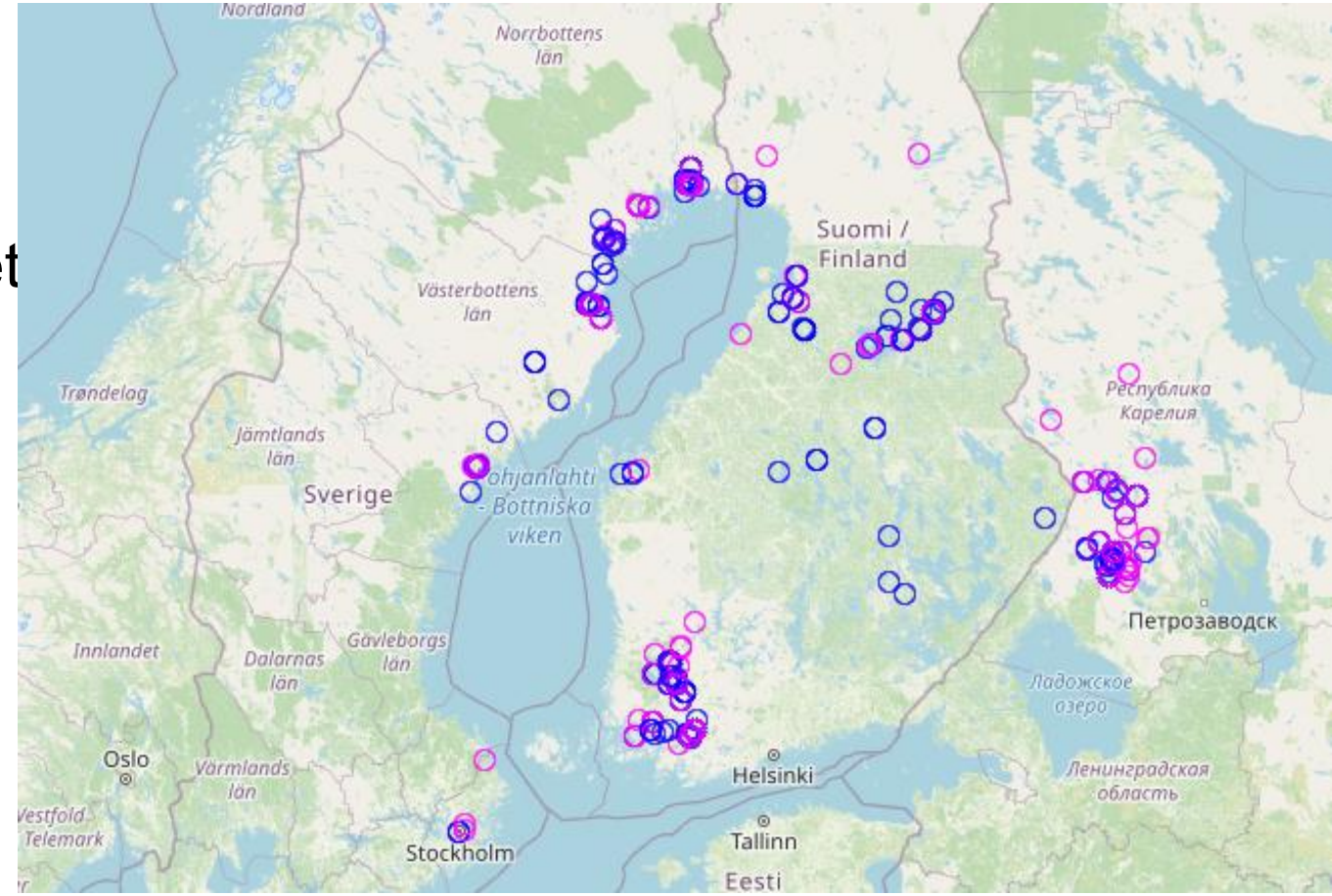

https://www.ysj.fi/esivanhempani/

Juurimatkailija

Juurimatkailija etsii merkitystä

- Nimi ilman paikkaa ei riitä, eikä DNA-osuma ilman kontekstia
- Yksittäinen arkistolähde ei vielä johda matkakokemukseen

➡️ *Tarvitaan alusta, jossa tieto yhdistyy paikkaan, tarinaan ja ihmisiin*

Geni juurimatkailun alustaksi?

- Digitaalinen juurien ja elämäkertojen löytäminen, mukana sekä asiakirja- että DNA-sukututkimus
- Yhteys ihmisiin, ei vain sisältöihin
- Skaalautuu ilman raskaita investointeja, esim. projektien kautta
- Geni on ”backstage”, jonka päälle elämykset rakennetaan
- Geni voi olla mobiililaitteella mukana koko ajan kohteessa juurimatkailijalla

Geni

Mikä Geni on?

- Yhteisjulkaisualusta (siellä julkaistaan yhdessä)
- Maailmansukupuu, yksi yhteinen sukupuu
- Geni on ennenkaikkea myös yhteisö. **Vapaa-ehtoistyötä tekevä yhteisö on avainroolissa.**
- **Runkosukupuu Suomessa on erittäin laaja ja laadukas**

Suomen Geni-yhteisö on erittäin aktiivinen ja motivoitunut. Geni on Suomessa laajalti käytössä.

Laatu tärkeää: Genissä toteutuu tutkimustulosten **vertaisarviointi** (monta silmäparia tarkistamassa). Mahdollisimman alkuperäisten lähdetietojen lisäämiseen kannustetaan

Geni on Suomen suosituin Internetin sukututkimusalusta Internet-liikennetietojen perusteella

Onko Geni maksullinen?

- **Geni Basic**: jatkuvasti ilmainen versio
- **Geni Pro**: maksullinen versio, jossa on 14 vrk:n ilmaisjakso
- Monesti Pron ilmaisjakso sekoitetaan ilmais-Geniin. On tärkeä huomata kuitenkin, että Geni Basic on jatkuvasti ilmainen

Geni

Linkki: Geni - Toivo Timoteus Matinpoika Kuula (1883-1918)- Viipuri

Profiilinäkymä

- Henkilön perustiedot, valokuvia, lähdetietoja, mediaa, DNA-tietoja ja keskusteluja
- ”Geni-linkki” = profiilin URL-osite:

https://www.geni.com/people/Toivo-Kuula/6000000003423054606

- Osumatiedot:

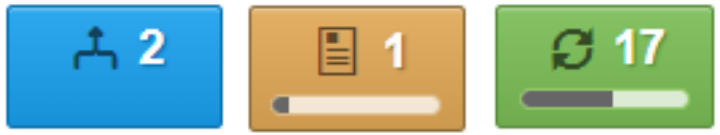

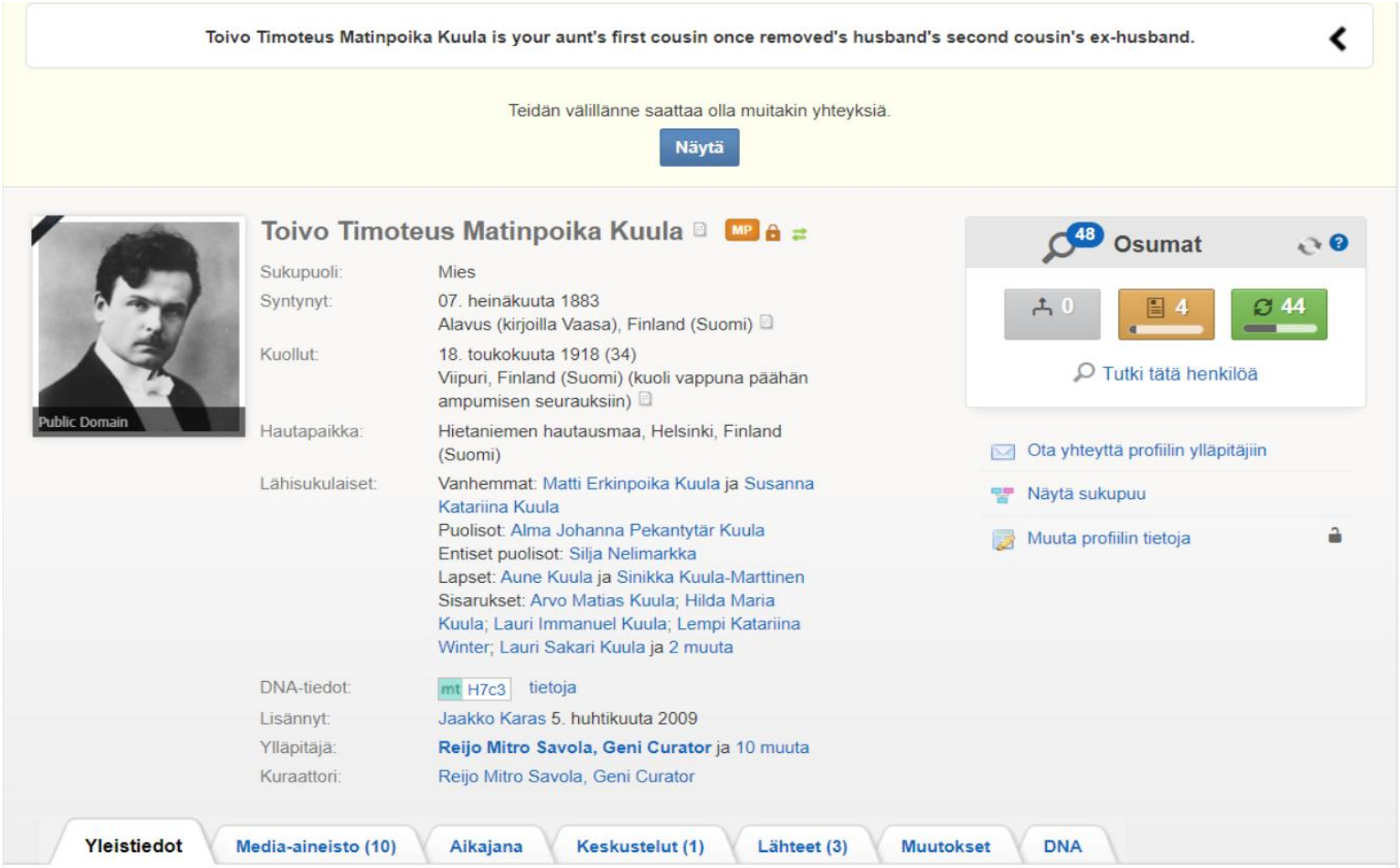

sininen: osumat Geni-puussa
ruskea: osumat lähdetietoihin muualla (sanomalehdet, hautakivitietokannat yms.)
vihreä: osumat muihin järjestelmiin, kuten MyHeritage

Geni

Sukupuunäkymä

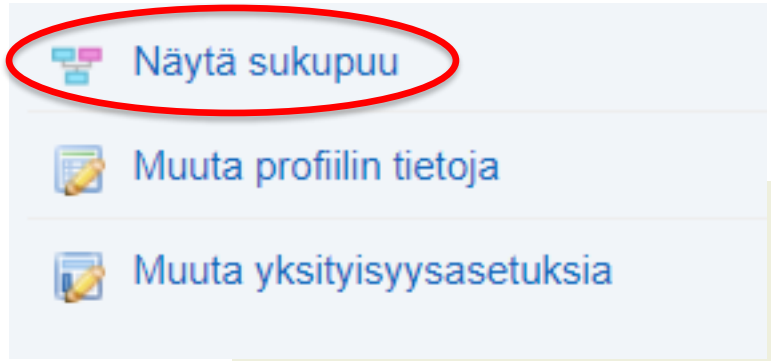

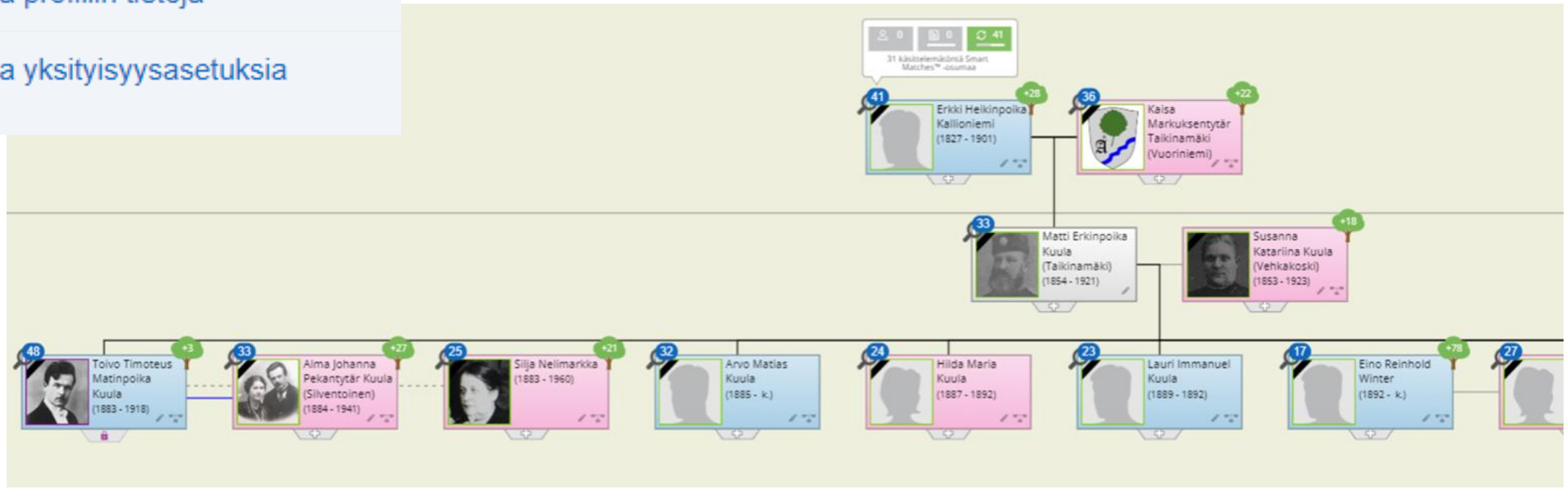

Graafinen sukupuuesitys, jossa voi ottaa yhä uusia näkymiä. Klikkaa vihreistä pilvisymboleista tarkastellaksesi ko. sukuhaaraa

Geni

Yhteyslaskenta

Verisukulaisuus

Linkki: Geni - Risto Heikki Ryti (1889-1956)- Helsinki

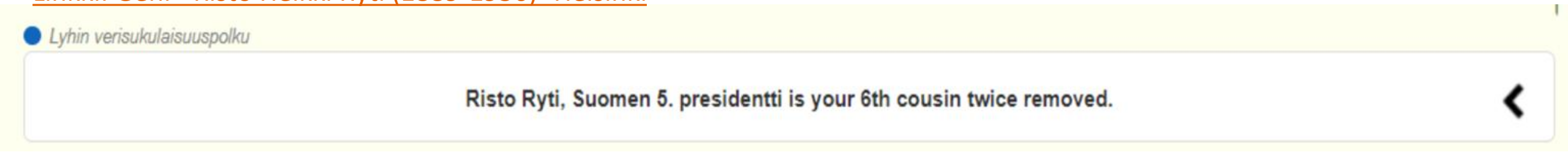

Linkki: Geni - Suomen marsalkka Carl Gustaf Emil Mannerheim (1867-1951)- Lausanne

Ei löydettyä verisukulaisuutta, yhteys on (kuten kaikkiin isossa puussa oleviin)

Linkki: Geni - Aleksis Kivi (Stenvall) (1834-1872)- Tuusula

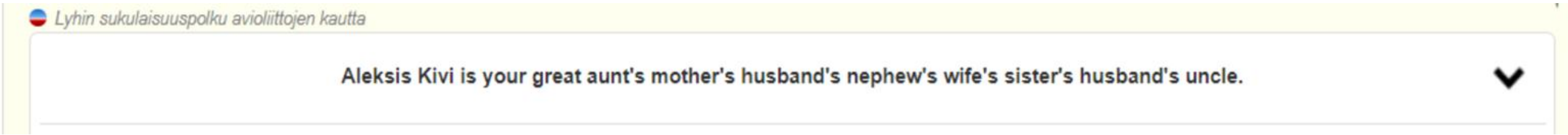

Geni

DNA-tiedot Genissä

DNA-tiedot propagoituvat Genissä automaattisesti perinnöllisyyssääntöjen mukaan (Y-DNA isältä pojalle, mtDNA äidiltä lapsille, yms.)

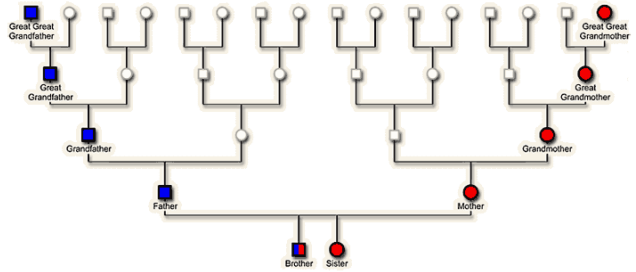

Genissä voi myös tarkastella DNA-osumia, DNA-osumista on tarkempaa tietoa DNA-välilehdellä:

Aleksis Kivi (Stenvall)

ruotsi: Alexis Johansson Stenvall

Sukupuoli:	Mies
Syntynyt:	10. lokakuuta 1834 Palojoki, Nurmijärvi, Finland (Suomi)
Kuollut:	31. joulukuuta 1872 (38) Krapi, Tuusula, Finland (Suomi)
Hautapaikka:	Tuusulan kirkon hautausmaa, Tuusula, Finland (Suomi)
Lähisukulaiset:	Vanhemmat: Erik Johan Stenvall ja Anna Kristina Hamberg Sisarukset: Johan Stenvall; Emanuel Stenvall; Albert Stenvall ja Agnes Johansdotter Stenvall
DNA-tiedot:	Y I-M253 tietoja
Lisännyt:	Mika M Johansson 2. toukokuuta 2008
Ylläpitäjä:	Reijo Mitro Savola, Geni Curator ja 9 muuta

Yleistiedot | Toiminta | Media-aineisto (6) | Aikajana | Keskustelut | Lähteet | Muutokset | DNA

Yhteisö

Keitä ovat Genin käyttäjät?

- Sukututkimuksen harrastajia
  - Sukututkimuskokemus vaihtelee 0-n. 60 v.
- Ammattisukututkijoita
- Sukujuuristaan kiinnostuneita
- Sukulaisistaan kiinnostuneita
- Historian harrastajia
- Kulttuurin harrastajia

Freepik

Käyttäjäkunta on siis laaja-alaista!

Genin käyttö on helppoa, kun pääset järjestelmän kanssa ”sinuiksi”

Geni on myös sosiaalinen media – muistetaan ystävällinen käyttäytyminen toisia kohtaan!

Käyttäjät:

G Genin henkilökunta

C Geni-kuraattori

PRO Geni Pro -käyttäjä

Geni Basic -käyttäjä

Yhteisö

Suomen Geni-yhteisön historiaa

- Geni.com julkistettiin
- Suomen ensimmäinen Geni-profiili

- Yhteiset sukujuuret – Facebook-ryhmä: käyttäjien määrä lähti kasvuun merkittävästi

- Lähdetietoihin panostaminen

- Alkuaikoina Suomessa vain vähän käyttäjiä – ei isompia sukupuukokonaisuuksia
- Suojärven sukupuu paikallinen laaja kokonaisuus hahmottui n. 2008-2010

- Laajat sukupuuosiot syntyvät koko maahan
- Alueellisten projektien perustaminen
- Sukupuukummit

- Suomen Geni-yhteisö toimii suunnannäyttäjänä
- Koulutustoiminta

Genin kyläkarttaprojektit – ainutlaatuinen ominaisuus

- Kylä esitetään karttana, jossa on jäädytetty tietty vuosi tai vuosijakso
- Kylän talot ovat näkyvillä, ja talokohtaisesti on linkit siellä asuneisiin henkilöihin
- Käyttäjä voi kirjaimellisesti kulkea kylänraittia pitkin ja vierailla taloissa

➡️ *Tämä muuttaa sukututkimuksen luettelosta maisemaksi ja paikalliseksi liikkeeksi*

Haaste: kyläkarttaprojekteihin täytyy satsata (onnistuu Genin projektien kautta yhteistyössä) – vain jonkin verran valmiita esimerkkejä. Tähän tarvitaan kyläkarttojen piirtäjiä, paikallistuntemusta ja sukututkijoita Genistä (jälkimmäisin on helppo järjestää Geni-yhteisön kautta)

Kyläkartat

Kun ihminen voi kulkea kylänraittia pitkin ensin ruudulla ja sitten paikan päällä, juurimatkasta tulee osa identiteettiä – ei vain matka

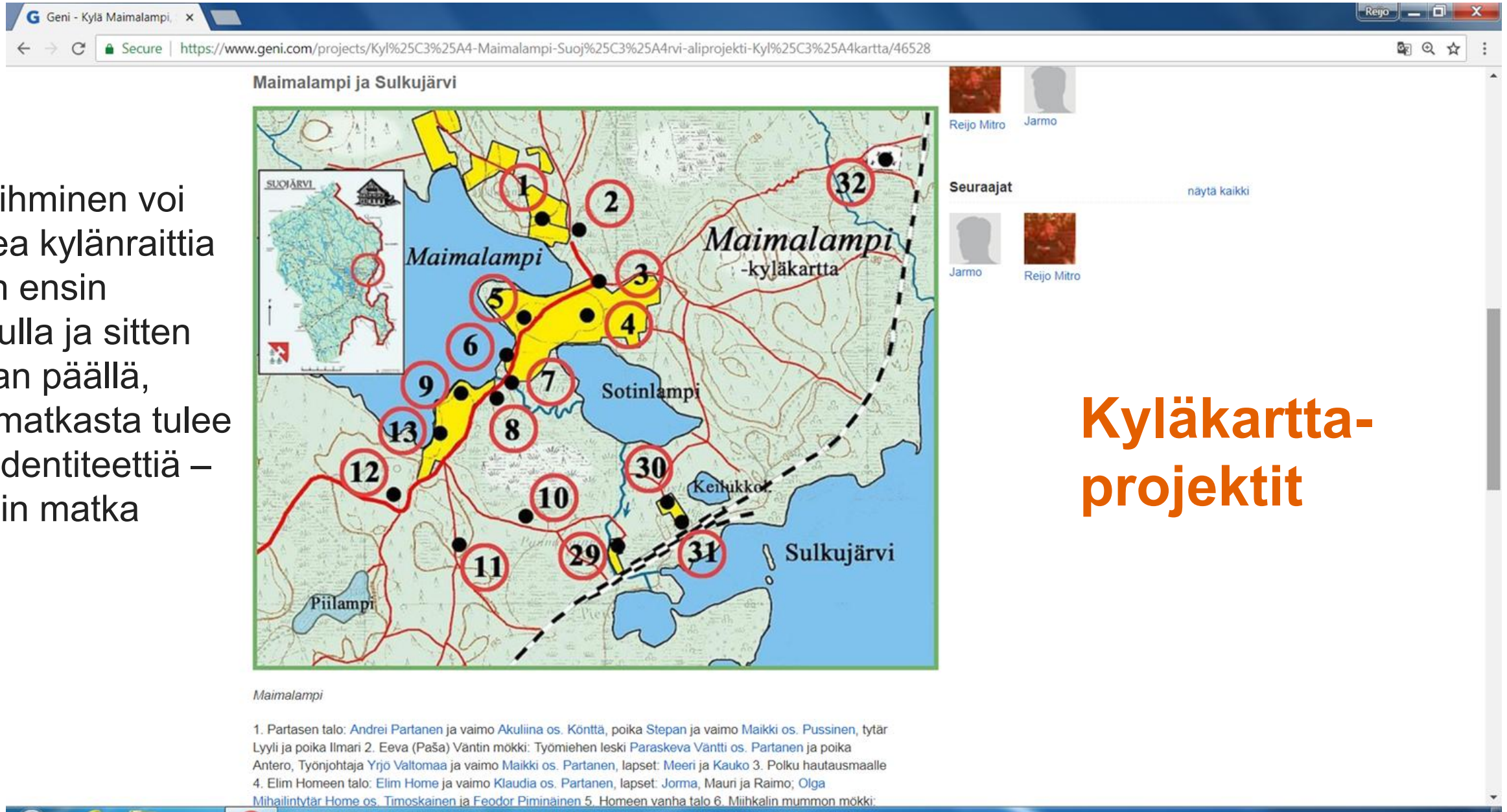

Kyläkartta-projektit

Projektit

Suomen Geni-yhteisössä on tuhansia projekteja

- Satoja paikkakuntaprojekteja
- Alueellisia projekteja
- Maaportaaleja
- Ammattiprojekteja
- Kulttuuripitoiset projektit (esim. runonlaulajat)
- Tietokantaprojekteja (kuten Suomen sotasurmat)
- Indeksiprojekteja lähdetietoaineistoihin

Yhteistyö toteutuu suoraviivaisesti Geni-projektien kautta

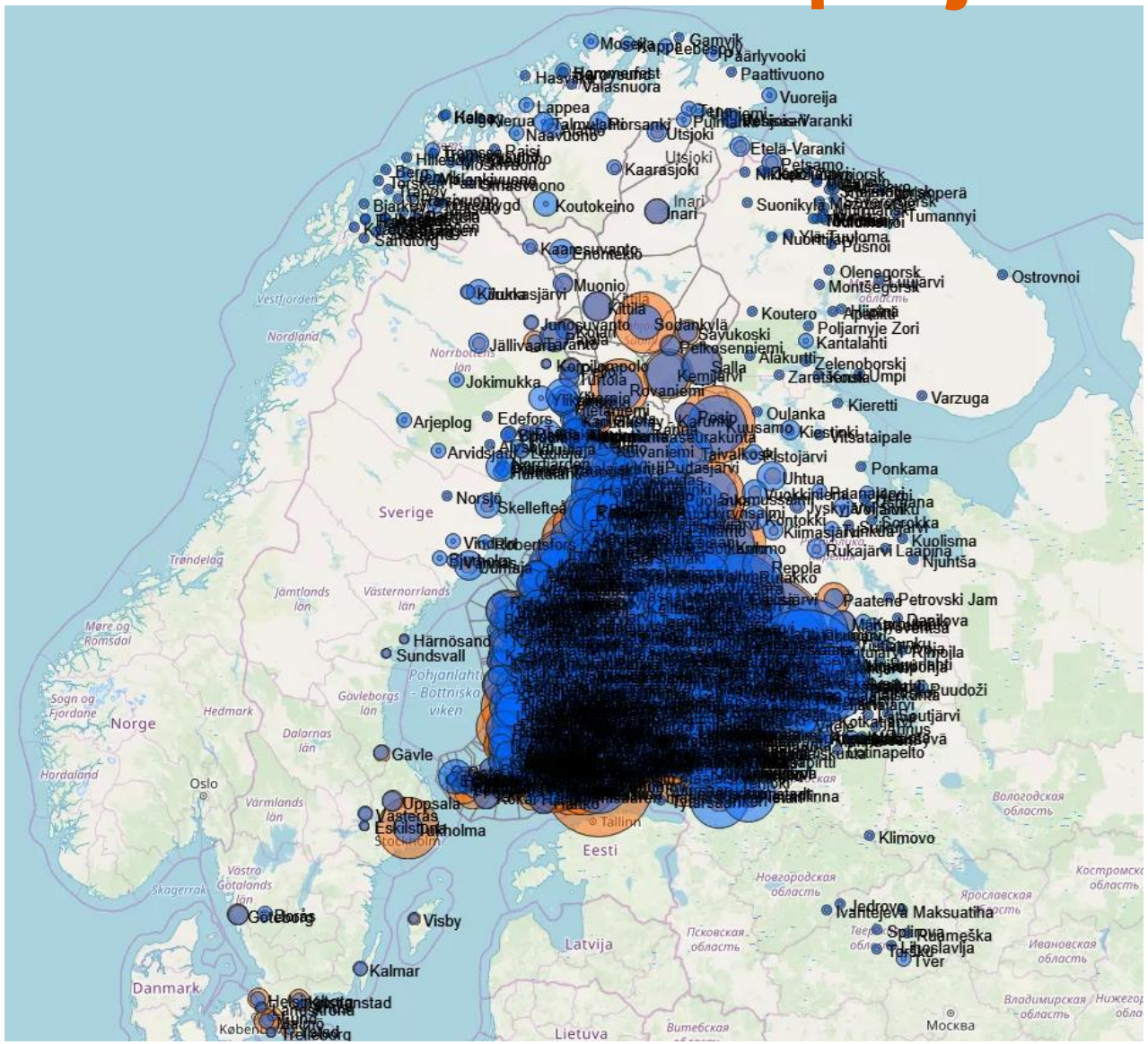

Suomen Geni-yhteisö on valmis kumppani juurimatkailuun, jos yhteistyöhön panostetaan

- Geni yhdistää datan, ihmiset ja paikat
- Nyt on oikea hetki rakentaa silta matkailuun
- Kehittämistä toki tarvitaan (esim. kyläkartat), jotta kokemuksesta tulee erittäin innostava
- Genissä vapaaehtoisesti toimiva yhteisö on erittäin suuri Suomessa, ja **saa työllään nopeastikin aikaa näkyvää**, jos he kokevat asian omakseen ja innostavaksi

Juuret eivät ole vain historiaa – ne ovat myös tulevaisuuden matkailua

SIIRTOLAISUUDEN HISTORIAA 1850-1950-LUVUILTA

KAUSTISEN SIIRTOLAISUUS

Euroopan unionin osarahoittama

LEADER Pirityiset

ARVIITI
KAUSTISEN HISTORIALLINEN TIETOKANTA

SIIRTOLAISUUSHANKKEEN TAVOITTEET KAUSTISELLA

- Kartoittaa Kaustiselta lähteneitä Amerikan, Kanadan ja Australian siirtolaisia ja heidän tarinoitaan
- Selvittää paluumuuttajien vaikutusta yhteisöön, yrityksiin ja yhdistyksiin
- Hankkeen aikana löydettiin yli tuhat kaustislaista siirtolaista, keruutyö ja selvitys jatkuu
- Siirtolaisista laadittiin tietokortit Arviitin tietokantaan ja kirjoitettiin tarinat auki
- Osa Keski-Pohjanmaan Kulttuuriliiton aloittamaa keskipohjalaisen siirtolaisuuden maakunnallista tutkimushanketta

KAUSTISLAISET POHJOIS-AMERIKASSA

- Kaustislaisia meni eniten Yhdysvaltojen pohjoisosiin, kummallekin rannikkoseudulle: Massachusettsin Fitchburgin seudulle, kauas länsirannikolle Naselleen, pohjoisiin osavaltioihin
- Kaustislaiset useasti töissä kaivoksissa rautamalmi-, kupari- ja hiilialueilla
- Nasellessa asuu yhä paljon kaustislaisten ja veteliläisten jälkeläisiä, täältä tehty vuosien varrella useita matkoja sinne

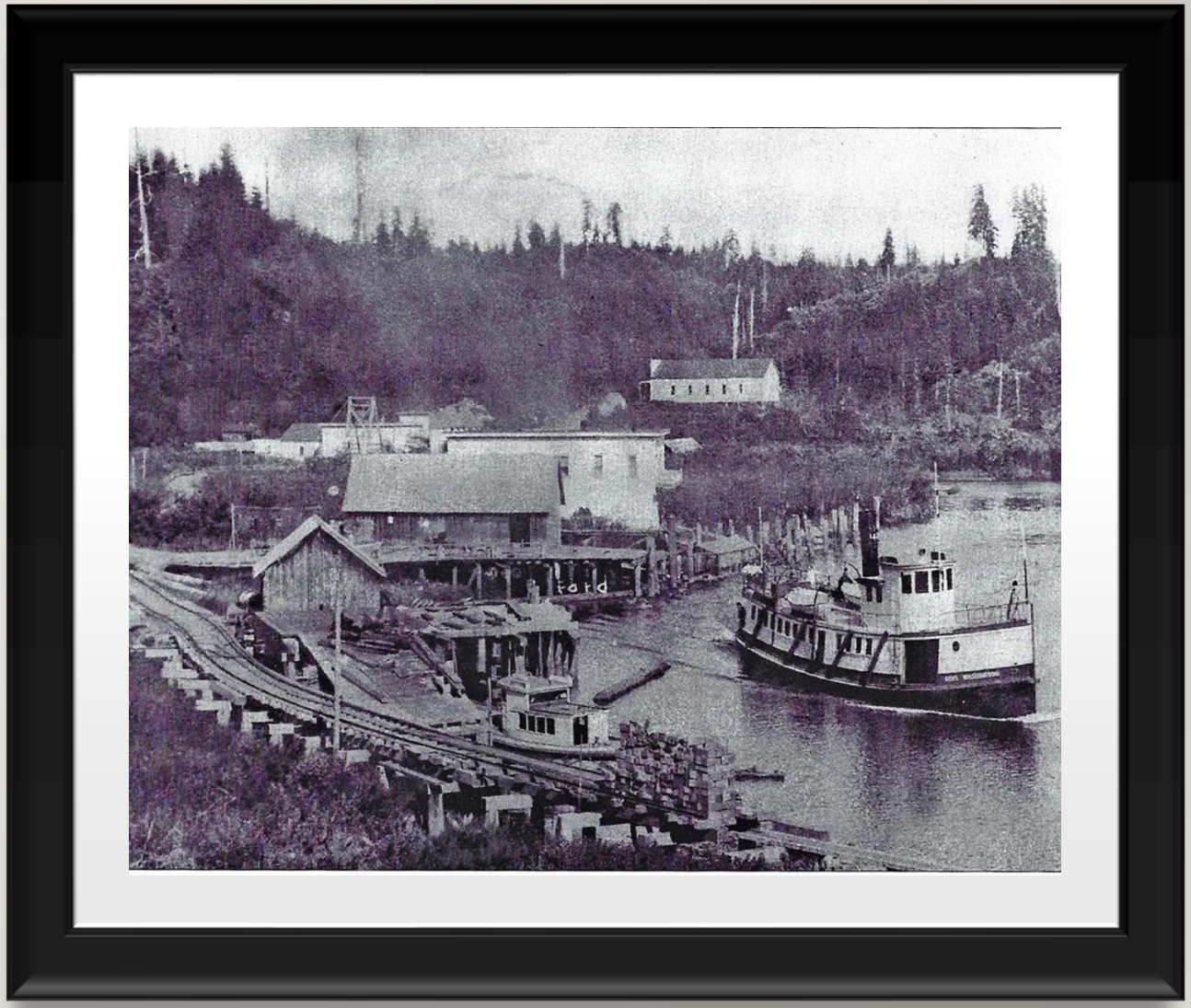

TYÖKALUT JA SIIRTOLAISEN KARTOITUSPROSESSI

- Siirtolaisuusinstituutin passilistat: n. 2000 kaustislaista nimeä perustietoineen
- Siirtolaisuusinstituutin hakukone passeihin ja mahdollisiin matkustusasiakirjoihin, näiden vertailu keskenään
- Laivalistat Yhdysvaltain päästä, FamilySearch ym; kun aikaikkuna selvillä
- Laivalistoista selviää keitä kaustislaisia mennyt samaan aikaan, täydentää jo puutoksia muissa tiedoissa
- Myös mahdollinen tieto kohteesta, päämäärästä

List.	U. S. Citizen.	Diplomat.	Tourist.	Resident of: Canada.	Cuba.	Mexico.	Special Inquiry	In Transit.	Claims to be U. S. Citizen.	Family Name.	Given Name.	Yrs.	Mos.	Sex.	Married or Single.	Occupation.	Read.	Write.	citizen or subject.)	Country.	City or Town.	In country whence alien came.
8734										Hunttin	Oskar	25		M	S	Stone Cutter	Yes	Yes	Finland	Finnish	Quincy Mass.	Father Juho Hunttin Grisvala Isokyrö.
1																						Wife Saini Helo
315-15-5										Helo	Frans	26		M	M	Joiner	do	do	do	Finland	Loimaa	Vaarenkilä Loimaa
2																						Wife Hilma Perkiö
566										Perkiö	Oskar	34		M	M	Laborer	do	do	do	do	do	Koenperä Loimaa
3																						Mother Maria Wallila
567										Wallila	William	30		M	M	do	do	do	do	do	Kokkola	Witikonk Kokkola
4		S.																				
5		S.								— " —	Ida	27		F	M	Wife	do	do	do	do	do	do
6		S.								— " —	Tauno	4		M	S	Child	No	No	do	do	do	do
7		S.								— " —	Taito	3		M	S		No	No	do	do	do	do
8		S.								— " —	Arvid	2		M	S		No	No	do	do	do	do
569										Kansankoski	Konstantin	7		M	S	Laborer	Yes	Yes	do	do	do	Father Reinhold Kansankoski Hakalahti
9																						
570										Jankunen	Juho	24		M	S	do	do	do	do	do	Jorois	Father Robert Jankunen Kielen k. Joroinen
10																						
571										Kuutti	Juho	25		M	S	Laborer	No	do	do	do	Utukuniemi	Father Matti Kuutti Mänsyvaara Utukuniemi
11																						
572										Kirmanen	Matti	26		M	S	Carpenter	do	do	do	do	Punkaharju	Mother Leena Kirmanen Mänsyvaara Punkaharju
12																						
573										Kotta	Herman	36		M	M	Mechanic	do	do	do	do	Utukuniemi	Father Olli Kotti Utukuniemi
13																						
14										— " —	Helena	32		F	M	Wife	do	do	do	do	do	
574										Laaksonen	Eugen	21		M	S	Farmer	do	do	do	do	Kuhmoniemi	mother Emilia Laaksonen Oranin k. Kuhmoniemi
15																						
575										Tuominen	Robert	25		M	M	Laborer	do	do	do	do	Jitlis	Father Salomon Tuominen Jitlis Kuusankoski
16										— " —	Maria	26		F	M	Wife	do	do	do	do	do	
17										— " —	Meeri	4		F	S	Child	No	No	do	do	do	
18																						
576										Mikkelson	Mikko	28		M	S	Laborer	Yes	Yes	do	do	Pyhäjärvi	Mother Katri Mikkelson Pyhäjärvi Salitsajärvi
19																						Father Matti Äijö
577										Äijö	Tuomas	20		M	S	do	do	do	do	do	do	Salitsaranta Pyhäjärvi
20																						Wife Walle Lyytälä
578										Lyytälä	Erik	34		M	M	do	do	do	do	do	Boston Mass.	Mäjärvi, Säkkijärvi
21																						Father Juho Härkönen
579										Härkönen	Samuli	25		M	S	do	do	do	do	Finland	Sotkamo	Sotkamo Kuvaskylä
22																						Father Erkki Monako
580										Monako	Kaarlo	28		M	M	Farmlaborer	do	do	do	do	Vihanti	Mpua Vihanti
23																						Wife Manda Palmgren
581										Palmgren	Frans	24		M	M	Laborer	do	do	do	do	Kukka	Kiimajärvi Kukka
24																						Father Matti Meriläinen
582										Meriläinen	Juho	39		M	M	do	do	do	do	do	Sotkamo	Muosk Sotkamo
25																						

Hold for Director

C.A-1-345-173 12/15/41

Board of Special Inquiry Permanent
Residence Verified
MAY 25 1928

MUITA APUVÄLINEITÄ TUTKIMUKSEEN:

- Kuolinilmoitukset Yhdysvalloissa, Kanadassa, Australiassa
- Sisältää usein tiedon syntymäpaikasta, mutta tässä pientä epätarkkuutta
- Naisten kuolinilmoituksessa syntymänimi voi jäädä pimentoon, selvitettävä miehen kautta: vihki-ilmoitukset, vihkitodistukset
- Lehtien pikku-uutiset (Newspapers.com)
- Hautapaikat (Findagrave.com)
- Kansalliskirjaston digitoidut sanomalehdet
- Aikaisemmat gradut aiheesta
- Siirtolaiskirjallisuus

SIIRTOLAISTEN TUNNISTAMINEN KUVASTA

- Hankkeessa saatu paljon valokuvia, joissa tunnistamattomia henkilöitä
- Ryhmäkuva kaustislaisista siirtolaisista: keitä kaikkia kuvassa?
- Tiedossa kaksi kuvan henkilöä: sanomalehdessä julkaistun kihlajaisilmoituksen perusteella nimilista, jota verrata yhdysvaltalaisiin kansalaisuushakemuksiin

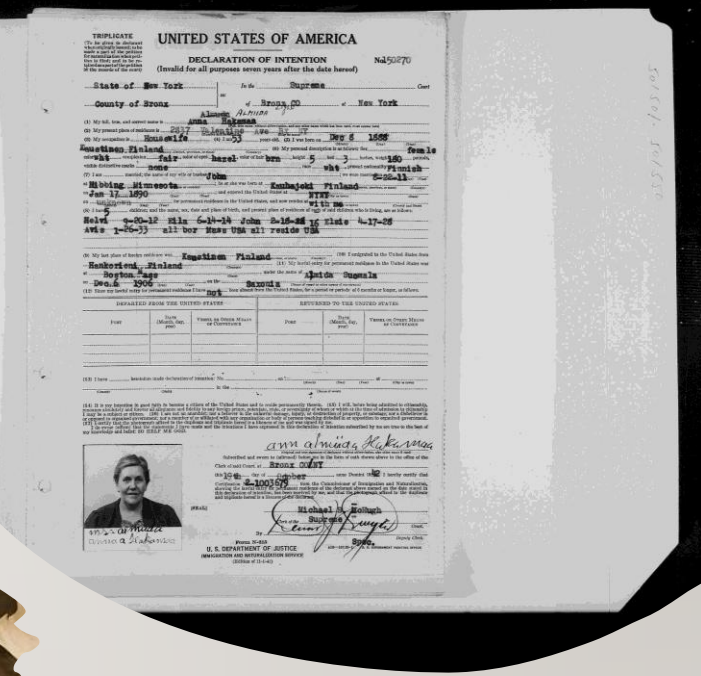
UNITED STATES OF AMERICA
DECLARATION OF INTENTION

KUVALLISET KANSALAISUUSHAKEMUKSET: SIIRTOLAISUUSTIEDON AARREAITTA

- Aviomiehen kuvan perusteella ei epäselvyyttä
- Kaikissa kansalaisuus-hakemuksissa ei kuvia, mutta paljon muuta hyödyllistä tietoa
- Myös Suomen päässä kuvallisia passihakemuksia

SIIRTOLAISUUSTUTKIMUKSEN LUOMIA MAHDOLLISUUKSIA

- Sukujen yhdistäminen Atlantin eri puolilla
- Uutta tietoa siirtolaisten jälkeläisille tai sukulaisille
- 100-150 vuoden takaisen elämän syvempi ymmärtäminen
- Ainutlaatuisen materiaalin tallettaminen
- Juurimatkailun palvelut Kaustisen seudulla: historia, kulttuuri, luonto, elämykset
- Kuinka ottaa tulijat vastaan historiallisille kotiseuduilleen

KAUSTISLAISEN JUHO KOLAN VENEVAJA, ILWACO, WASHINGTON

SIIRTOLAISET 1900-LUVUN SODISSA

- 1900-luvun alun sotavuodet näkyivät myös siirtolaisten arjessa. Moni kaustislainen siirtolainen tai siirtolaisperheen poika kävi kutsunnoissa ja lähti sotimaan ensimmäisessä maailmansodassa, muun muassa siitä syystä että tuolloisten asetusten mukaan palveluksesta sai vastineeksi Yhdysvaltain kansalaisuuden.
- Sotateollisuus myös työllisti siirtolaisia, laivanrakennuksessa tai aseteollisuudessa, eikä telakalla työskennelleen tarvinnut lähteä sotimaan.
- Toisen polven siirtolaiset taistelivat myös toisessa maailmansodassa sekä Korean sekä Vietnamin sodissa.
- Sotilaiden tarinoita julkaistu Perhonjokilaakso—lehdessä hankkeen aikana

SIIRTOLAISUUSTIEDON KERUUPISTE KAUSTISEN KANSANMUSIIKKIFESTIVAALEILLA

- Oma toimitila Keski-Pohjanmaan siirtolaisuustutkimusta varten
- Hankkeiden ja siirtolaisuustutkimuksen esittely
- Siirtolaisuustiedon hakeminen ”livenä”, yleisöltä saatavilla vihjeillä ja perustiedoilla
- Mahdollista löytää merkittäviä tietoja nopeastikin
- Kaikille löydettiin jotakin
- Tiedot talletettiin eri hankkeiden kokoelmiin: Kannus, Toholampi Kaustisen lisäksi

Kovat olot vielä Kanadan suomalaisilla.

Työttömyyttä on runsaasti. Lukuisat maamiehemme elävät siellä valtionavun turvin

PALUUMUUTTAJAT KAUSTISELLA

- Amerikassa tienatuilla rahoilla saatettiin ostaa maata ja talo Kaustiselta
- Paluumuuttajat perustivat Keski-Pohjanmaalla paljon uusia yrityksiä, siirtolaisvuosina opituilla tiedoilla ja taidoilla, esimerkiksi kaupan alalla tai turkistarhauksessa. Myös yhdistykset ja oppilaitokset saivat siirtolaisena olleilta paljon uutta pontta.
- Kaikki siirtolaiset eivät kuitenkaan palanneet kotiin Kaustiselle, vaan asettuivat Amerikkaan tai Kanadaan loppuelämäkseen. Suomalaisia ja kaustislaisia sukunimiä kuitenkin kohtaa siirtolaisten asuttamilla alueilla vielä nykyisinkin, Virkkalasta Vintturiin.
- Jotkut ulkomaille loppuelämäkseen muuttaneet saattoivat vanhoilla päivillään lähteä vielä vierailemaan Kaustiselle.

Maanviljelijä J. V. Kola.

SIIRTOLAISUUDESTA VOIMAA KAUSTISELLE -HANKKEEN VAIKUTUKSIA JA TULOKSIA

- Tietoisuus siirtolaisuudesta parantunut
- Kaustislaiset **kysyvät ja kertovat** siirtolaisuudesta rohkeasti
- Siirtolaisaiheiset näytelmät ja tekstit kiinnostavat, valistettu myös lapsia ja nuoria
- Kaustislaisten yritysten ja yhteisöjen taustat siirtolaisuudessa; paluumuuttajien vaikutusta selvitetty niin raviurheilusta turkistarhaukseen kuin osuusmeijeri- sekä museotoimintaan
- Yhteistyö Keski-Pohjanmaan siirtolaisuustiedon kerääjien kanssa tiivistynyt
- Digitoitujen lähteiden hyödyntäminen siirtolaiskeräyksessä muistitiedon lisäksi
- Tiedonjako siirtolaisten sukuhaarojen välillä sekä Kaustisella että kohdemaassa, sukujen ja perheiden yhdistäminen yli sadan vuoden jälkeen

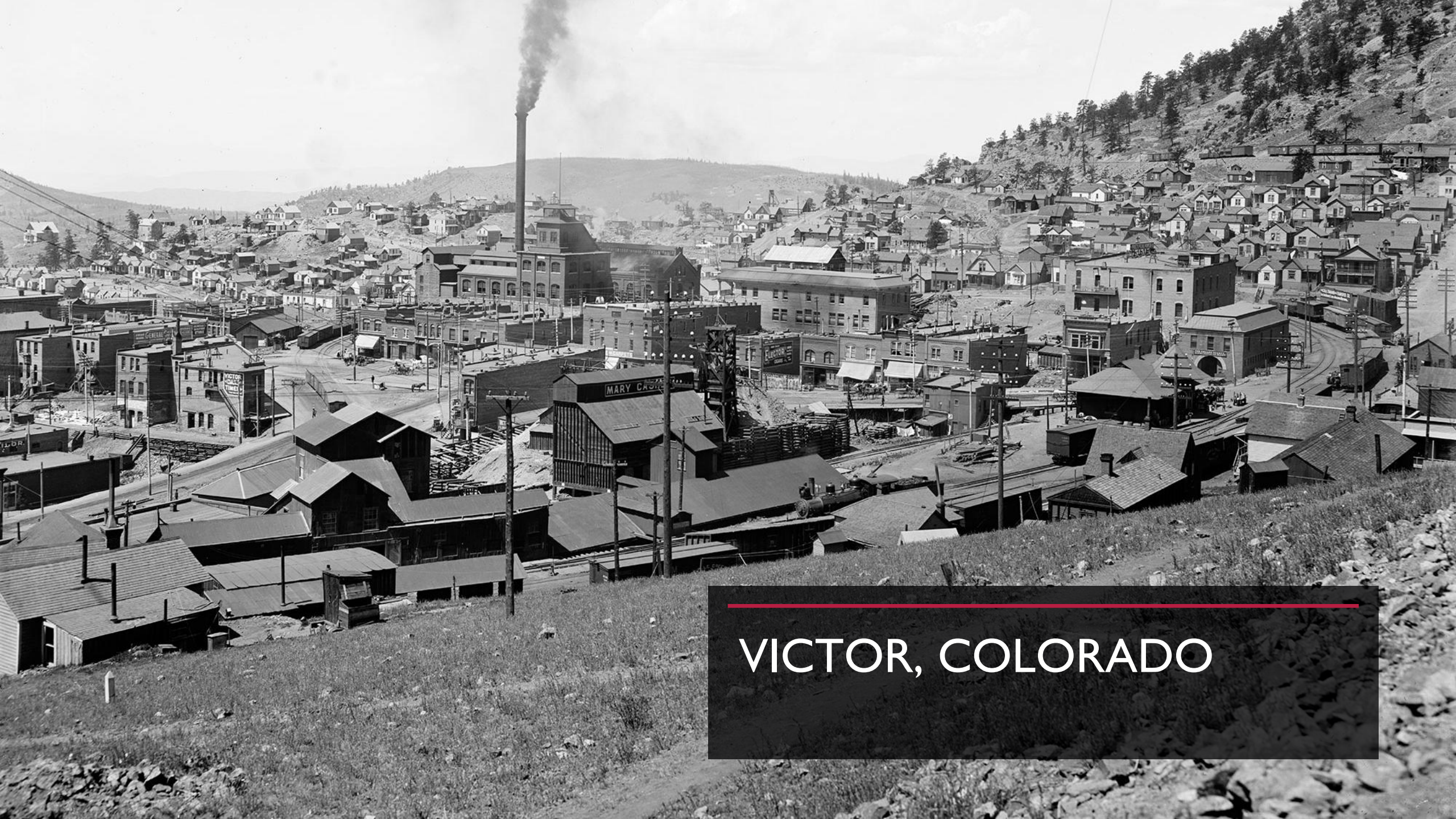

VICTOR, COLORADO

SIIRTOLAISUUS-
INSTITUUTTI

Syvempää ymmärrystä siirtolaishistoriasta tutkimuksen ja arkistokokoelmien kautta

Samira Saramo

Siirtolaisuusinstituutti

Vastaava tutkija & tutkimusjohtaja (sijaisuus)

SIIRTOLAISUUS-
INSTITUUTTI

Siirtolaisuusinstituutti on ainoa sekä muuttoliikkeiden tutkimukseen että dokumentoimiseen erikoistunut laitos Suomessa.

Ulkosuomalaisuus /Maastamuutto

”Erityinen tehtävämme koskee ulkomailla asuvien suomalaisten elämän dokumentointia ja sitä koskevan tietämyksen edistämistä.”

Maastamuuton tutkimuksella on vahva asema Siirtolaisuusinstituutin toiminnassa.

Teemme sitä sekä historiallisesta että nykypäivän tilanteesta.

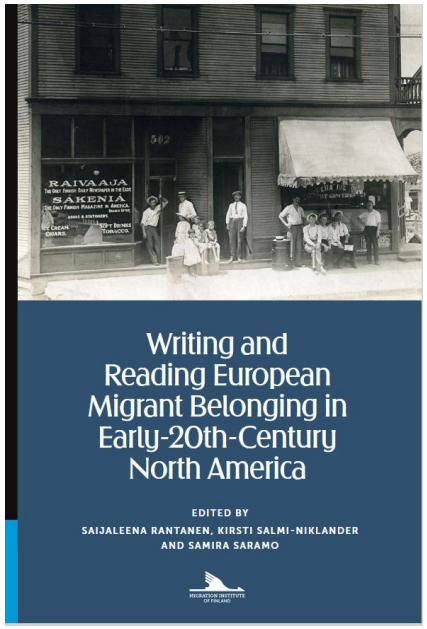

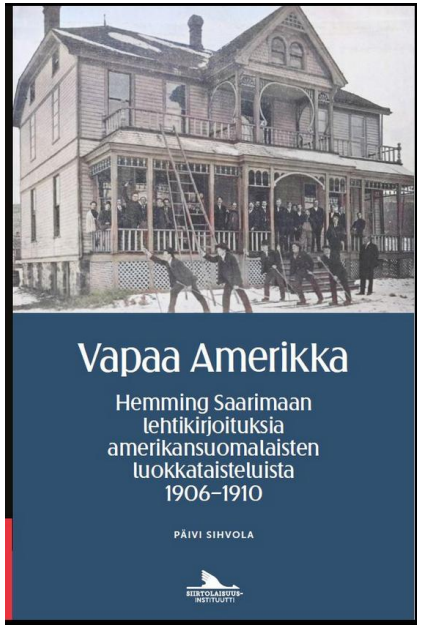

Tutkimus:
Moninainen Suomi & moninainen muuttoliike

Tutkimukseen perustavaa tieota Suomen muuttoliikkeen historiasta ja nykypäivästä

”Suomeen on aina tultu, ja täältä on aina lähdetty.”

”Vähemmistöillä on ollut kokoaan suurempi merkitys muuttoliikkeiden historiassa.”

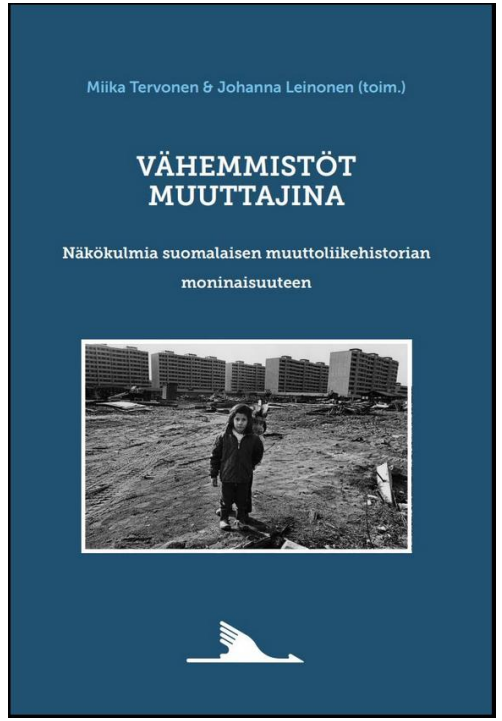

SIIRTOLAISUUS-
INSTITUUTTI

SIIRTOLAISUUS-
INSTITUUTTI

DNA, muuttoliikkeet & kuuluminen

DNA analysioinnista:

” Ei ole yhtä ainoaa tapaa, vaan pikemminkin moninaisia otannan ja analyysin menetelmiä, jotka tuottavat erilaisia tuloksia…. myös menetelmät, teknologiat ja otantaa koskevat päätökset vaikuttavat siihen, millä tavoin kansakunta ja identiteetti tulevat esitellyiksi ja ymmärretyiksi.” (käännetty, A. Tupasela, ”The Genetic Imagination: Imaging Populations and the Construction of Nationhood” teoksessa *Finnishness, Whiteness and Coloniality*, 2022, s. 26)

Geneettinen sekä kulttuurinen tutkimus ovat jo pitkään osoittaneet, että rotu ja etnisyys ovat sosiokulttuurisia konstruktioita.

SUKUTUTKIMUS & SIIRTOLAISREKISTERI

- Siirtolaisrekisterissä yli 800 000 tietuetta
- Ennen toista maailmansotaa muuttaneet suomalaiset ja heidän jälkeläisensä
- Esim. matkustaja- ja passiluetteloita
- Uudistettu rekisteri avattu tammikuussa 2021

www.siirtolaisrekisteri.siirtolaisuusinstituutti.fi

MIGRATION INSTITUTE OF FINLAND

ARKISTO

Kulttuuriperintöarkisto

Olemme mukana kansallisessa yksityisarkistojen hankintapolitiikassa

Julkinen arkisto = Siirtolaisuuskokoelma: esim. 20 000 kirjettä, 38 000 valokuvaa, yli 700 tuntia haastatteluja; audiovisuaaliset materiaalit; historialliset esineet

Kerätty yli tuhannelta yksilöltä tai yhteisöltä.

Löydettävissä Finna.fi-portaalissa

Nykyään useimmat tutkijat työskentelevät materiaalimme kanssa etänä digitaalisessa muodossa

https://siirtolaisuusinstituutti.fi/en/materials/archives/

SIIRTOLAISUUS-
INSTITUUTTI

JULKAISUT

- MIGRATION-MUUTTOLIIKE-LEHTI (JOURNAL.FI): Tutkimusta popularisoivia artikkeleita, kolumneja, kirja-arvioita jne.
- TUTKIMUS-SARJA: Vertaisarvioidut tieteelliset julkaisut
- JULKAISUJA-SARJA: Tutkimuksia, raportteja ja selvityksiä

Kaikki avoimesti saatavilla!
(Open Access) *doria.fi*

KIRJASTO

- Suomen ainoa muuttoliikkeisiin erikoistunut kirjasto
- Yli 10 000 nidettä
- Tutkimuksia, kausijulkaisuja, ulkosuomalaislehtiä, pienpainatteita, kaunokirjallisuutta ja sukututkimusjulkaisuja
- Olemme osa Turun yliopiston kirjastoverkostoa
- Avoin kaikille!

Digiaineistot

Siirtolaisrekisteri

Rekisteriin on tallennettu satojen tuhansien ulkomaille muuttaneiden suomalaisten tietoja. Päätietokannat ovat käytettävissä verkkosivuillamme.

Siirry palveluun

FINNA.FI

Finna

Kansallisessa Finna-hakupalvelussa on saatavilla Siirtolaisuusinstituutin arkiston alkuperäisaineistoja, kuten kirjeitä ja valokuvia. (HUOM! Arkistoaineiston määrä Finnassa on toistaiseksi vielä pieni, mutta aineistoa lisätään säännöllisesti.)

Siirry palveluun

Doria

Julkaisuarkisto Doriaan on koottu vapaasti saataville kaikki Siirtolaisuusinstituutin julkaisusarjojen teokset, artikkeleja ja esitelmiä henkilöstöltä sekä instituutissa tuotettuja näyttelyitä. Näitä on mahdollista selata ja hakea asiasanojen, tekijän tai vuosiluvun mukaan. Lisäksi vapaasti saatavilla on 1800-1900-luvuilta sadoittain historiallisia ulkosuomalaisjulkaisuja ja kymmenittäin lehtiartikkeleita suomalaisista sanomalehdistä.

Siirry palveluun

SIIRTOLAISUUS
MIGRATION

Journal.fi

Kaksi kertaa vuodessa ilmestyvä lehtemme Migration-Muuttoliike on luettavissa Journal.fi-palvelussa.

Siirry palveluun

SIIRTOLAISUUS-
INSTITUUTTI

SIJAINNIT

TURKU

- *Pääpaikka vuodesta 1974*
- *Vuodesta 2019 Gripen-rakennus Tuomiokirkon läheisyydessä*

SEINÄJOKI

- *Pohjanmaan aluekeskus perustettu 1994*
- *Osaksi Seinäjoen yliopistokeskusta 2017*

VAASA

- *Suomenruotsalainen yksikkö perustettu Kruunupyyhyn 2014*
- *Siirto Vaasaan Åbo Akademin tiloihin 2017*

Seuraa meitä ☺

migrationinstitute.fi

@infomigration.bsky.social

@siirtolaisuusinstituutti

@siirtolaisuusinstituutti

@migrationinstitutefinland

@siirtolaisuusinstituutti

TURKU

Hämeenkatu 13

20500 Turku, Finland

Phone: +358 2 284 0440

SEINÄJOKI

Frami C, Kampusranta 9

60320 Seinäjoki, Finland

Phone: +358 44 259 2446

VAASA

Åbo Akademi University, Vasa/B4

PB 311 65101 Vasa, Finland

Phone: + 358 44 559 2447